

2010

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

NGO sa specijalnim konsultativnim statusom pri Ekonomskom i Socijalnom Savjetu Ujedinjenih Nacija

NGO sa specijalnim konsultativnim statusom pri Ekonomskom i Socijalnom Savjetu Ujedinjenih Nacija (od 1997)

UNIJA za održivi povratak i integracije u Bosni i Hercegovini

Multietnička, nevladina organizacija uspostavljena sa ciljem realizacije zajedničkih interesa mreže njenih članica. U svom članstvu ima 98 lokalnih udruzenja-udruga, lokalnih nevladinih organizacija i ostalog civilnog društva u BiH i van njenih granica.

Ciljevi Unije

- Jačanje pluralističke demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona;
- Zaštita ljudskih, humanitarnih, kulturnih, socijalnih, imovinskih prava i sloboda i interesa;
- Jačanje procesa demokratije i razvoja civilnog društva;
- Stvaranje uslova za brži povratak prognanih i izbjeglih građana u BiH i van BiH;
- Uspostavljanje saradnje sa međunarodnim organizacijama i institucijama zaduženim za održivi razvoj lokalnih zajednica;
- Rad na obezbjeđivanju uslova i sredstava u cilju pomoći oko zapošljavanja i školovanja svojih članova;
- Učešće u javnim raspravama povodom izrade i donošenja zakona i drugih propisa kojima se utvrđuju prava izbjeglica, raseljenih lica i povratnika

Misija Unije

Potpuna depolitizacija povratka i stvaranje uslova za održiv povratak povratnika, izbjeglica i raseljenih lica i njihove integracije u zajednici.

Vizija Unije

Unija sa svojim kapacitetima i resursima njene mreže udruženja/udruga ojačana za implementaciju održivih projekata za rješavanje socijalnih i ekonomskih problema zajednice, pokretanje promjena i implementaciju razvojnih projekata na regionalnom nivou sa ciljem približavanja Bosne i Hercegovine Europskoj Uniji.

The screenshot shows the official website of UNIJA. At the top, there's a navigation bar with links for Home, About Us, News, Activities, Current Events, Publications, Projects, Video, Statistics, Contact, and English version. Below the header, there are several news items with small images and titles. One item is about a press conference on December 16, 2010. Another item is about the 10th anniversary of Human Rights Day. A third item is about the accession of Bosnia and Herzegovina to the Union. At the bottom of the page, there's a large red banner with white text that reads "2.700 domaćinstava bez električne energije".

Više info na oficijelnoj webstranici Unije
www.uzopibih.com.ba

UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH

NGO sa specijalnim konsultativnim statusom pri
Ekonomskom i Socijalnom Savjetu Ujedinjenih Nacija od 1997

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU 2010

Sarajevo,
Januar 2011

Uvodna napomena

U Izvještaju o radu za period januar - decembar 2010., predstavljamo Vam aktivnosti koje je sekretarijat Unije za održivi povratak i integracije u BiH realizirao u navedenom periodu.

SADRŽAJ

Skupštine Unije za održivi povratak i integracije u BiH u 2010 god	7
Saradnja sa lokalnim vlastima i lokalnim zajednicama	8
Saradnja sa općinskim Komisijama za odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih objekata.....	10
Posjete izbjegličkim i povratničkim naseljima – rad na terenu.....	15
Saradnja sa državnim, entitetskim i kantonalnim ministarstvima za izbjeglice i raseljene osobe u BiH i ostalim institucijama.....	17
Saradnja sa Komisijom za izbjeglice i raseljene osobe u BiH.....	18
Saradnja sa međunarodnim organizacijama.....	20
Saradnja sa političkim partijama.....	21
Saradnja sa ostalim institucijama i organizacijama.....	26
  Unija je provodila aktivnosti kroz slijedeće projekte:	
• UKLJUČIVANJE CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJE DIJALOGA I MEĐUSOBNOG POŠTOVANJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI.....	28
• MONITORING ODRŽIVOГ POV RATKA.....	29
• ANALIZA REALIZOVANIH ZAHTJEVA PLATFORME POV RATNIKA, IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U PERIODU 2006-2010.....	31
• IZGRADNJA DOBROG UPRAVLJANJA OPĆINAMA KROZ GRAĐANSKO UKLJUČENJE CIVILNOG DRUŠTVA.....	44
Obilježavanje 15 godina od podpisivanja Dejtonskog mirovnog Sporazuma.....	45
REZIME.....	47
PRILOG: Slike	51

SKUPŠTINE UNIJE ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH 2010. GODINI

Na Skupštini Unije za održivi povratak i integracije u BiH (UZOPI BiH) održanoj 28.04.2010.godine u Sarajevu prisustvovali su predstavnici NVO članica Unije, predstavnici civilnog društva, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ombudsmana BiH, Federalnog Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstva za izbjegla i raseljena lica RS, predstavnici Distrikta Brčko, predstavnik općine Donji Vakuf, općine Bihać i općine Travnik, predstavnici međunarodnih organizacija OSCE, UNHCR i Helsinški komitet za ljudska prava BiH.

Na osnovu diskusije Skupštine zaključeno je:

1. Jačanje kapaciteta lokalnih NVO-a koje se bave implementacijom Anexa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma (DMS) je od izuzetnog značaja, s obzirom da predstavljaju najveće grupacije društva u BiH. Tendencija je da se civilno društvo jača u cilju stvaranja povoljnijeg i pozitivnijeg ambijenta življenja povratnika, raseljenih lica, izbjeglica i ostalog društva. Uputiti zahtjev svim donatorima i institucijama u BiH koji finansijski podržavaju rad nevladinih organizacija, kroz projekte jačanja civilnog društva, da se u pozivima za apliciranje obrati pažnja na ove nevladine organizacije. Izdvojena sredstva iz budžeta za pomoć radu nevladinog sektora trebaju biti raspoređena pravilno i iz te raspodjele trebaju se odvojiti sportska i kulturno umjetnička društva i slične asocijacije.
2. Unija za održivi povratak i integracije u BiH će tražiti od Centralne izborne komisije BiH nadgledanje predstojećih Općih izbora u svim općinama u Bosni i Hercegovini;
3. Neophodno je održavanje tematske Konferencije do 30.09.2010. godine prije usvajanja Budžeta, kako bi se rasvjetlila pitanja implementacije Anexa VII DMS-a kako iz oblasti Monitoringa održivog povratka u BiH tako i Kompenzacije i naknade štete za uništenu imovinu. Cilj je da svi odgovorni u procesu implementacije javno razmotre probleme i daju rješenja za njihovo okončanje. Neophodno je da planirana Konferencija da odgovore na pitanje veće zaštite ljudskih prava, jer bi se na taj način mogao potpuno implementirati Annex VII DMS-a.
4. Sačiniti Strateški plan Unije za održivi povratak i integracije u BiH kako bi se ustavili stvarni kapaciteti i smjernice o budućem radu svih članica Unije;
5. Na inicijativu predstavnika NVO „Romi i prijatelji“ zatraženo je da se napravi Monitoring do sada dodjeljenih sredstava romskoj populaciji. Obzirom da je dekada romske Monitoring bi išao u kontekstu sagledavanja koliko, kada i kako su se sredstva dijelila, sa posebnim osvrtom gdje su ta sredstva usmjerena.
6. Realizirane su ostale tačke dnevnog reda kako slijedi: usvojen zapisnik i zaključci sa zasjedanja druge Skupštine Unije 04.11.2009. godine; Usvojen izvještaj o radu i finansijski izvještaj Unije; Usvojeni narativni i finansijski izvještaji članica Unije.

SARADNJA UZOPI U BIH SA LOKALNIM VLASTIMA I LOKALNIM ZAJEDNICAMA

U 2010 godini aktivnosti Unije su se kontinuirano odvijale zahvaljujući aktivnom i nesebičnom angažmanu kako uposlenika u Sekretarijatu Unije, tako i njenih članica i ostalih vanjskih saradnika, a u okviru predviđenog plana za istu godinu.

Saradnja Unije sa lokalnim vlastima u BiH podrazumijeva definiranje okvira u kojima će se odvijati saradnja. Primarno kroz realizaciju odredbi potpisanih memorandumom o razumijevanju između UZOPI BiH i lokalnih zajednica, kao i iniciranje potpisivanja preostalih memoranduma o saradnji sa lokalnim zajednicama sa kojim to do sada nije postignuto.

U okviru ove saradnje održali smo redovne sastanke sa načelnicima opština na teritoriji cijele BiH. U 2010. godini Unija je ponovno imenovala članove svojih udruženja kao predstavnike ispred nevladinog sektora u opštinskim komisijama za odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih objekata, tj. okviru projekta ZP-10.

U nastavku dajemo kratki pregled saradnje sa lokalnim vlastima i lokalnim zajednicama:

Zvornik Tim Unije je obišao regiju sjeveroistok sa sjedištem u Zvorniku gdje su prisustvovali predstavnici NVO iz Bratunca, Vlasenice, Milića, Tuzle i Bijeljine gdje je razgovarano o održivom povratku i obnovi povratničkih infrastrukturnih objekata. Obavljen je obilazak prioritetnih područja u saradnji sa Udruženjem za održivi povratak u Podrinje, članicom Unije. Tom prilikom upriličena je i posjeta Zemljoradničkoj zadruzi „Voćar“ koja u svom lancu ima preko 1400 kooperanata. Uspješnost rada ove zadruge može biti primjer i drugima.

Stolac	Na zajedničkom sastanku sa Udruženjem žena Stolac diskutovano je o uslovima rada ovog udruženja i mogućnosti njihovog aktivnijeg uključivanja u realizaciji zajedničkih ciljeva.

Banja Luka	Izvršen je obilazak regije sjeverozapad sa sjedištem u Banja Luci gdje su prisustvovali predstavnici lokalnih NVO iz Prijedora, Bihaća, Gradiške, Bosanskog Novog i Mrkonjić Grada. Udruženje povratnika u grad Banja Luku kao članica Unije održala je zajedniči sastanak sa lokalnim udruženjima koja pripadaju ovoj regiji. Na sastanku se razgovaralo o načinu realizovanja projekta održivog povratka, o metodama uspostave saradnje sa općinskim vlastima kao i sa višim nivoima vlasti kako bi se pokrenuo proces konačnog rješenja održivog povratka. Također je razgovarano i o nedovoljnoj finansijskoj podršci za obnovu posebno infrastrukturnih objekata.

Odzvali smo se i pozivu Skupštine Forum građana Banja Luka, na kojoj se diskutovalo o njihovim problemima za koje smo pokušali dati savjete i odgovore zahvaljujući našim dosadašnjim iskustvima.

Bihać	Sa predstavnicima opštine Bihać kao i sa predstavnicima lokalnih NVO održan je radni sastanak na kojoj se pored uvida u trenutno stanje povratka na lokalitetu te opštine razgovarali i o pripremama za sastanak lokalnih skupina NVO i građana vezano za aktivnosti na projektu CCI-a.
Bugojno	U sklopu dugodišnje saradnje održali smo sastanak i sa našim udruženjima iz opštine Bugojno sa kojima smo razgovarali o tekućim problemima kao i organizaciji javnog skupa.
Mostar	Održan je sastanak u regionalnom centru Jug - Mostar. Na sastanku na kojema su prisustvovali naši predstavnici iz Jablanice, Konjica, Mostara, Čapljine i Stoca. Zbog specifične situacije i velikog broja neobnovljenih stambenih jedinica posebno u kolektivnim centrima stanovanja, u gradu Mostaru Unija održava redovno sastanke i čini značajne napore sa predstavnicima svojih udruženja, interno raseljenim licima i raseljenim licima kojim je neophodna obnova stambenih jedinica. Ovakve aktivnosti do sada su imale značajne rezultate, posebno u posljednje dvije godine, u izdvajaju sredstava za izgradnju stambenog fonda. U značajnoj je mjeri i povećan i iznos sredstava koja su izdvojena kako od zajedničkih ulaganja državne komisije i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglica tako i od resornih entitetskih ministarstava.
Travnik	Održan je i sastanak sa regionalnim centrom Srednja Bosna - Travnik na kojem su prisustvovali naši prestavnici iz Donjeg Vakufa, Jajca, Bugojna, Travnika i Kaknja. Sa predstnikom opštine razgovaralo se o procjeni budućih ulaganja u odbnovu stambenog fonda i infrastrukturu kao i mogućnostima finansijske pomoći od strane Državne komisije i resornih ministarstava.
Goražde	Na sastanku sa regionalnim centrom Jugoistok - Goražde je utvrđeno da iako su u ovaj dio kompletne regije do sada uložena značajna sredstva problem i dalje ostaje održivi povratak i velika nezaposlenost, posebno mlađih povratnika. To je bila tema razgovora sa predstavnicima lokalnih udruženja te regije. Na sastanku su bili prisutni i predstavnici kantonalnog ministarstva za izbjeglice i raseljena lica.

U cilju jačanja saradnje i održavanja sastanaka u lokalnim zajednicama Unija je ostavrlila kontakte sa sekretarima Mjesnih zajednica i predsjenicima Savjeta MZ u zavisnosti od načina strukturiranja unutar opštine. Ova saradnja također podrazumijeva ostvarivanje direktnih kontakata putem mobilnih timova i koordinatora u cilju provođenja istraživanja u oblasti rada i zapošljavanja, rekonstrukcije, obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, sigurnosti i deminiranja, elekrtifikacije, implementacije imovinskih zakona, infrastrukture i naknade štete.

Ova saradnja naročito je značajna u cilju objedinjavanja i analize prikupljenih podataka u cilju kompletiranja i izrade baze podataka za svih 143 općine u BiH, te njihovo predočavanje relevantiim institucijama u BiH.

Komunikacija i sastanci sa lokalnim NVO, našim članicama i mogućim aplikantima za članstvo u Uniji, se sprovode u cilju jačanja njihovog položaja unutar lokalne zajednice i pružanja podrške njihovim aktivnostima. Ova saradnja se također sprovodi u cilju jačanja pregovaračkih pozicija u tijelima vladinog i nevaldinog sektora na lokalnom nivou.

Unija je tokom čitave godine upućivala i savjetovala svoje članice o mogućim donatorima, otvorenim Javnim pozivima i u skladu s tim dostavljala neophodne informacije i po potrebi davala svoje Pismo podrške.

SARADNJA SA OPĆINSKIM KOMISIJAMA ZA ODABIR KORISNIKA PROJEKATA REKONSTRUKCIJE STAMBENIH OBJEKATA

Proces odabira korisnika pomoći za rekonstrukciju stambenih jedinica

Kao i prethodnih godina, Unija za održivi povratak i integracije u BiH po objavlјivanju liste općina/opština pristupila je procesu imenovanja članova - predstavnika udruženja povratnika, raseljenih lica i izbjeglica u članstvo općinskih Komisija koje će u okviru ZP-10 vršiti odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih jedinica.

U okviru zajedničkog projekta ZP-10 i izdvojenih udruženih sredstava za oblast rekonstrukcije, od strane Komisije za izbjeglice i raseljene odobe BiH odabrane su **84 općine u kojima će se sprovoditi projekti rekonstrukcije stambenih jedinica**.

Proces realizacije programa rekonstrukcije se odvija sljedećim redom: nakon što Komisija odobri projekat rekonstrukcije i odobri sredstva za isti, odabrane opštine potpisivanjem „Memoranduma o razumjevanju“ (MoR) preuzimaju vodeću ulogu u daljoj realizaciji projekata rekonstrukcije na lokalnom nivou. Dakle, konačni odabir korisnika za rekonstrukciju stambenih objekata vrše opštinske Komisije.

U sastavu opštinske Komisije se nalaze predstavnici opštine, ovlašteni predstavnik donatora, predstavnik udruženja građana koja se bave pitanjima izbjeglica i raseljenih lica i predstavnik udruženja povratnika.

Proces odabira korisnika na opštinskem nivou (nakon potpisivanja MoR-a sa državnom Komisijom) se odvija redoslijedom: formiranje opštinske Komisije, objava poziva za potencijalne korisnike pomoći, utvrđivanje opštih i posebnih kriterija, bodovanje i odabir krajnjih korisnika.

Kako je procedura jako složena, bilo je potrebno napraviti strategiju praćenja cijelog procesa a u cilju postizanja ciljeva projekta. Obzirom da su u proces odabira korisnika pomoći rekonstrukcije uključeni svi nivoi vlasti, od države do lokalnih vlasti, Unija za održivi povratak i integracije u BiH je napravila takvu strategiju kojom se može pratiti taj proces na svim nivoima vlasti.

Strategija Unije je bazirana na pristupu koji podrazumijeva praćenje procesa na nivou građana, na nivou lokalne zajednice (mjesne zajednice – mjesta povratka), na nivou opštine i na nivou države. Praćenje procesa podrazumijeva dvosmjernu razmjenu informacija između Unije i stakeholdera na određenom nivou, kako slijedi:

- Praćenje na nivou građana/lokalne zajednice uključuje razmjenu i prikupljanje informacija o potencijalnim povratnicima kao i procjenu potreba onih koji su se vratili. Strategija Unije na ovom nivou je rad (dvosmjerna razmjena informacija) sa 90 lokalnih udruženja članica. Unija daje inpute - edukuje članice o procesu odabira korisnika, o načinu i tehnikama procjene potreba povratnika na terenu, o načinu rada opštinskih komisija, a članice vrše terenske posjete i dostavljaju izvještaje Uniji.
- Praćenje na nivou opštine podrazumijeva praćenje rada opštinskih komisija. Ovo je planirano na način da predstavnici članica udruženja uđu u sastav opštinskih komisija i na taj način direktno prate rad istih. Za ovo je potrebno uspostaviti saradnju na relaciji Unija – opštine (dobiti saglasnost opština), izlobirati da predstavnici udruženja uđu u sastav opštinskih komisija. I na ovom nivou je planirana dvosmjerna razmjena informacija sa udruženjima članicama (Unija edukuje članice o opštim i posebnim kriterijima dodjele pomoći a članice dostavljaju izvještaje o radu opštinskih komisija Uniji).
- Praćenje na nivou države podrazumijeva dobijanje informacija sa terena (od udruženja) i reagovanje prema višim nivoima vlasti: Unija kao posmatrač u državnoj Komisiji (daje prijedloge prilikom odabira opština, dostavlja izvještaje o uočenim neregularnostima u radu opštinskih komisija, izvještaje o lošem odabiru korisnika te analizu potreba na terenu), Unija kao partner MLJPI u izradi revidirane strategije povratka, reakcije prema BH parlamentu.

Pored praćenja na ova tri nivoa, Unija paralelno vrši i informisanje javnosti o rezultatima monitoringa – medijsko praćenje ostvarenih rezultata (saradnja sa lokalnim i državnim medijima, saopštenja za javnost).

Ovo podrazumijeva kontinuiranu interaktivnu komunikaciju Unije sa:

- 98 udruženja članica: sastanci sa predstavnicima udruženja, slanje dopisa, obuke, dostavljanje izvještaja (monitoring povratka, procjena potreba, verifikacija listi prioritetnih korisnika, rad opštinskih komisija, stanje povratka)
- Sa BH opštinama: sastanci sa predstavnicima opština, slanje dopisa, potpisivanje MOU, reakcije na rad opštinskih komisija, učešće u radu opštinskih komisija, dobijanje izvještaja o radu opštinskih komisija...
- Sa višim nivoima vlasti: sastanci sa predstavnicima institucija, učešće u radu državne Komisije, praćenje sjednica Komisije, slanje dopisa, dostavljanje izvještaja sa preporukama, reakcije na uočene nepravilnosti,...
- Sa medijima na lokalnom i državnom nivou: medijsko praćenje svega gore navedenog, saopštenja za javnost i sl.

Analiza i arhiviranje svih zaprimljenih dokumenata: od izvještaja monitora sa terena o stanju u mjestima povratka, izvještaja o radu opštinskih Komisija, izvještaja državne Komisije, rad na reviziji Strategija povratka.

U okviru zajedničkog projekta tzv. ZP-10 i izdvojenih udruženih sredstava za oblast rekonstrukcije, od strane Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH odabrane su **84** Općine/Opštine, od kojih **39** na području FBiH, a **45** u RS-u, u kojima će se sprovoditi projekti rekonstrukcije stambenih jedinica (lista Općina/Opština u prilogu). Prema informacijama kojima raspolažemo, svi implementatori su uredno objavili Javni poziv izuzev za Općinu Stolac.

Kao i prethodnih godina, Unija za održivi povratak i integracije u BiH po objavlјivanju liste općina/opština pristupila je procesu imenovanja članova - predstavnika udruženja povratnika, raseljenih lica i izbjeglica u članstvo općinskih Komisija koje će u okviru ZP-10 vršiti odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih jedinica. Do sada ukupno 59 općina nisu dostavile preliminarne liste na provjeru, što znači da nisu ispoštovale upute Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za ubrzanje procedure i olakšanje implementacije zajedničkog projekta rekonstrukcije individualnih stambenih jedinica „ZP 10“ kojima su obavezane da proceduru odabira korisnika okončaju u roku od tri mjeseca, uključujući i vrijeme trajanja javnog poziva. Za poštivanje ovih rokova odgovorni su Opštinski načelnici i Komisije za odabir korisnika.

Zaključno, sa stanjem na dan izrade ove informacije, ***zaprimili smo 24 konačnih lista korisnika***.koje su nam dostavljane u periodu od 01.10. - 05.11.2010 god. i to 11 iz Republike

srpske (RS) i 13 iz Federacije BiH (FBIH). Iz Federacije smo dobili: Bosanska Krupa, Drvar, Ilijas, jajce, Kalesija, Tešanj, Tuzla, Velika Kladuša, Visoko, Žepče i Brčko kao distrikt.

RS: Han Pijesak, Istočna Ilija, Milići, Modrića, Mrkonjić grad, Trnovo RS, Višegrad, Vukosavlje, Bratunac, Čajniće, Čelinac, Foča, Foča Ustikolina.

Od **84** odabrane općine/opštine, Unija je u **62** njih imala svoje članice-udruženja/udruge te je u toku mjeseca jula i početkom augusta napravila prijedloge imenovanja i proslijedila ih u pomenutih 84 općine/opštine.

Uspostavljen je direktni kontakt sa općinskim službenicima Službi koje rade sa izbjeglicama, raseljenim licima i povratnicima a u cilju uspostavljanja saradnje i ostvarivanja uvida u rad Komisija u ovim općinama.

U preostalim općinama nemamo svoje članice ispred Unije. Općini Goražde obratili smo se dopisom gdje smo od njih tražili da preispitaju članstvo Komisije koja u istom sastavu djeluje već duži niz godina. Pismeni odgovor nismo dobili ali smo obavili razgovor telefonski u kojem je predsjednik Komisije odbio svaki vid saradnje, a razloge koje navodi su da Komisija ima obavezu podnošenja izvještaja o radu samo prema donatoru i monitoru iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH negirajući potrebu saradnje sa nevladinim sektorom.

Nakon dostavljenih prijedloga imenovanja uposlenici Unije su telefonski konaktirali općine/opštine u potrazi za informacijom dokle su stigli u radu sa formiranjem Komisija i da li su započeli sa radom.

Na osnovu usmenih kontakata obaviješteni smo da u 21 općina/opština nisu prihváćeni prijedlozi imenovanja Unije.

Na osnovu usmenih kontakata sa općinskim službenicima imamo potvrđenu informaciju da je u **57** općine/opštine prihváćeno imenovanje Unije, dok je u ostalim općinam bila neka druga osoba koja je također predstavljala nevladin sektor. U saradnji sa općinama/opština u kojima Unija nema članice, zajednički je izvršen odabir predstavnika, uglavnom iz reda povratnika ili predstavnici povratničkih mjesnih zajednica. Ustupljeni su nam i kontakt podaci te je uspostavljena saradnja sa predstvincima povratnika-članovima Komisija.

U općinama Bosansko Grahovo, Bratunac, Kalinovik i Srebrenica održane su konstituirajuće sjednice, očekuje se održavanje prve radne sjednice općinskih Komisija.

U nekima od općina /opština još uvijek nije došlo do formiranja općinskih Komisija i u njih nemamo svoje članice ispred unije a to su: Višegrad (nije prihvatio imenovanje i nisu nam dali objašnjenje); Prijedor (također nije prihvatio imenovanje, niti nam je dao objašnjenje),

Mrkonjić Grad nismo imali svog adekvatnog udruženja da bi ga mogli imenovati, Visoko i Novo Goražde.

Uočeno je mnogo nepravilnosti u radu općinskih Komisija:

- Diskriminatorski odnos odabira korisnika po nacionalnom ključu što čini predsedan u odnosu na dosadašnju praksu domaćih i međunarodnih implementatora za pomoć u rekonstrukciji stambenih objekata;
- Snažan politički uticaj od strane onih koji određuju prioritetna područja, pa je primjetno da su sredstva usmjerena najčešće u općine u kojima su načelnici iste političke partije što navodi na činjenicu da je u pitanju kupovina glasova - uticaj pojedinih državnih službenika i pojedinaca iz nekih političkih partija na opštinske Komisije za rekonstrukciju i odabir korisnika. Radi se i obnova stambenih objekata iz sredstava za povratak za osobe koje nisu povratnici i kojima nije stambena jedinica bila prije rata na današnjoj obnovljenoj adresi.
- Sredstva za povratak koje prati Fond za povratak gube smisao naziva jer nisu usmjerena za tu namjenu (primjer Zvornika);
- Određivanje prioritetnih općina je transparentno tek nakon što se objavi lista – postavlja se pitanje: ko, kada, kojim kriterijima i na koji način se vrši odabir. Smatramo da se ta praksa mora promijeniti i uvažavati informacije od strane civilnog društva, posebno naše organizacije koja ima za cilj da vas servisira sa potrebnim informacijama (rekonstrukcija stambenih objekata, individualnih, kolektivnog stanovanja, infrastruktura, zapošljavanje, ekonomski podrška povratku, socijalna zaštita itd.)
- Rekonstrukcija stambenih jedinica kolektivnog stanovanja se vrši neracionalno. Da li namjerno ili nenamjerno, obnavljaju se objekti gdje nema dovoljan broj povratnika, a sredstva se ulažu u obnovu cijele zgrade.
- Sredstva usmjerena na obnovu fasada, a ne objekata.
- Sredstva za održivi povratak se koriste za obnovu vjerskih objekata. Monitoringom smo ustanovili da čak i nema povratnika u tim zajednicama.
- Infrastruktura- elektrifikacija, putevi, vodovodne mreže, itd. se obnavlja ali su podaci o obnovi začuđujući za povratnike jer su njihovi prijedlozi izostavljeni i niko ih ne konsultuje za prioritete prilikom dodjele pomoći.
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Komisija/Povjerenstvo za izbjeglice i raseljena lica u BiH treba da ima koordinirajuću ulogu što se na terenu u praksi na žalost ne uočava i neprimjetno je.
- Komisije se ne pridržavaju procedura definisanih Uputstvom pogotovo ako su sredstva dobijena iz drugih izvora (strane donacije,...)

POSJETE UZOPI U BIH IZBJEGLIČKIM I POV RATNIČKIM NASELJIMA – RAD NA TERENU

Obilasci terena su upriličeni na svim područima na kojim se ukazala potreba za reagiranjem Unije sa posebnim naglaskom na gradove/lokalne zajednice: Mostar, Zvornik, Bugojno, Doboј, Modriča, Banja Luka, Stolac, Višegrad, Tuzla i drugi.

Obilasci su prvenstveno vezani za realizaciju projektnih aktivnosti, zatim obilasci povratničkih naselja, kolektivnih centara i lobističke pregovore sa predstavnicima lokalnih vlasti i sl.

Obilasci i sastanci su ravnateljivo raspodijeljeni prema pet regionalnih centara Unije (RC Sjeverozapad, RC Sjeveroistok, RC Jugoistična bosna, RC Hercegovina i RC Posavina) sa udruženjima koja gravitiraju određenom regionalnom centru, a u cilju blagovremenih konsultacija i realizacije strateških i projektnih ciljeva Unije i njenih članica.

U nastavku ukratko prikazujemo neke od važnijih posjeta izbjegličkim i povratničkim naseljima u 2010. godini. Napominjemo da je pored ovih dole navedenih posjeta Unija izvršila i obilaske povodom organizovanja Javnih skupova koji su u ovom dokumentu prikazani u nasluvu realizovanih projekata: „ANALIZA REALIZOVANIH ZAHTJEVA PLATFORME POV RATNIKA, IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U PERIODU 2006-2010,,

Živinice	Upriličena je posjeta izbjegličkom naselju u MZ Donja Višća, općina Živinice. Obavljen je razgovor sa predstnikom izbjeglica u izbjegličkom naselju, kao i razgovor sa stanovnicima o njihovom životu, potrebama, uslobima u kojim borave, odnosa vlasti prem anjima. Posebno je izražena želja za povratkom na njihova prijeratna ognjišta.
Bratunac	Predstavnici UZOPi u BiH posjetili su MZ Glogova u Opštini Bratunac. Cilj posjete bio je da se na licu mesta ustanovi kako žive povratnici, kako pomoći povratnicima, da li djeca pohađaju školu, kakva je infrastruktura (put, vodovod, struja). U MZ Glogova vratilo se 200 povratničkih porodica. Ima 12 zaseoka. Većina njih žive od poljoprivredne proizvodnje i stočarstva.
Čapljina	Obavljena je terenska posjeta na područje opštine Čapljina. Tom prilikom smo obišli naselja Žitomislinci, Bivolje brdo i Šuškovo selo. Na ovom području žive izbjeglice iz Kaknja, Zenice, Vareša koje se nisu vratile u svoje domove.
Stolac	Prilikom terenske posjete opštini Stolac obišli smo naselja Aladinsko brdo, Rotimlja, Hodovo, Bobanovo selo, Crnići, Plješevac i Borojevci. U razgovoru sa povratnicima iz Crnića i Aladinića dobili smo najbolji uvid u

	uslove života i probleme sa kojima se susreću povratnici. Konstatovani su problemi u snabdjevanju sa vodom. Naime, 170 domaćinstava nije u mogućnosti da se bavi poljoprivredom zbog nedostatka vode, odnosno vodosnabdjevanja. Neophodno je da se nastavi izgradnja vodovoda koji je došao do Bobanovog sela. Povratnici su izgradnju i obnovu kuća uglavnom finansirali iz vlastitih sredstava.
Maglaj	U okviru dogovora sa posljednjeg sastanka održanog 26.09.2010. u društvenom domu MZ Bočinja općina Maglaj ponovo su se sastali predstavnici povratnika i predstavnika Unije. Tema razgovora: ODRŽIVOST POV RATKA kao i pomoć stvarnim povratnicima. Nezaposlenost povratnika je trenutno najveći problem. Da bi se pomoglo povratnicima u zapošljavanju u poljoprivredi neophodno je dovesti vodu kao i pomoć u mehanizaciji. Dogovoreno je da se održi zajednički sastanak sa predstvincima općinskih službi Maglaj koji se bave pitanjima privrede da bi Unija izlobirala kod domaćih i stranih fondacija za razvoj ruralnih područja (FBiH, UNDP). Također povratnici traže da sami sebe zastupaju a ne da ih zastupaju oni koji dođu i iskoriste donacije i druge vrste pomoći odlaze u druge entitete.
Mostar	UZOPI u BiH je održala sastanak sa povratnicima Srbima u Grad Mostar na temu: Finansiranje i održivi povratak u BiH. Iznenadujuće veliki broj povratnika je prisustvovao (oko 400) iz istočne Hercegovine, Srbije i Crne Gore. Na sastanku je osuđeno nemamensko trošenje novca od strane Komisije za izbjegla i raseljena lica BiH.

SARADNJA SA DRŽAVnim, ENTITETSKIM I KANTONALnim MINISTARSTVIMA za izbjeglice i raseljena lica u BiH i ostalim institucijama

Ova saradnja doprinosi jačanju odnosa između vladinog i NVO sektora, a u našem konkretnom slučaju podrazumjeva razmjenu informacija i podataka o stanju povratka u BiH. Daljnja saradnja se ogleda kroz insistiranje na realizaciji Strateških planova i dokumenata spomenutih institucija vezanih za pitanja povratka izbjeglih i raseljenih.

Nastavljajući provođenje aktivnosti na planu unapređenja uslova za održivi povratak, uz postepeno pomjeranje fokusa sa hitne pomoći i rekonstrukcije ka zapošljavanju, ekonomski život, Unija je postala prepoznatljiv i pouzdan partner vlastina na svim administrativnim nivoima u BiH u realizaciji ciljeva Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Unija za održivi povratak i integracije u BiH je još 2006. godine ozvaničila saradnju sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH potpisivanjem Protokola o saradnji u pružanju besplatnih usluga i informacija o potrebama povratnika i općem stanju povratka, s jedne strane, te pružanju podrške radu Unije, s druge strane.

U okviru saradnje sa Ministarsvima za izbjeglice i raseljena lica na svim administrativnim razinama, održan je zajednički sastanak sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH zajedno sa predstavnicima entitetskih ministarstava raseljenih osoba i izbjeglica kao i predstavnika nevladinih organizacija i udruženja-udruga povratnika.

Cilj sastanka je bio definiranje načina što brže realizacije predviđenih budžetskih sredstava za povratak prema stvarnim povratnicima a razgovaralo se na temu: „Namjensko trošenje sredstava za održivi povratak u 2010.“

Članice Unije su dale svoj doprinos tako što su po već ustaljenom i dobro uhodanom metodu dostavile Uniji podatke o stanju povratnika na područima njihovih opština u okviru kojih je i prikazan odnos lokalnih vlasti i politike prema povratnicima. Kao rezultat ovih izvešaja uposlenici Unije su bili u mogućnosti sačiniti detaljan zbirni pregled stanja povratničke populacije.

- Ostale aktivnosti su vezane za uspostavljanje saradnje i komunikacije sa Direkcijom za ekonomsko planiranje, Direkcijom za europske integracije kao i Centralnom izbornom komisijom BiH i ostalim institucijama po potrebi.

Na Skupštini UZOPI u BiH održanoj 28.04.2010.g. donesen je zaključak da će Unija tražiti od Centralne izborne komisije nadgledanje predstojećih Općih izbora 2010. godine u svim općinama u BiH. Zahtjev je u nakraće vrijeme poslan CIK uz obrazloženje da u procesu povratka dominiraju politički utjecaji Stranaka koje osvoje vlast, kao i iz razloga jer Unija štiti interes velikog procenta glasačkog tijela u BiH. CIK na je obavijestio da nažalost nije u mogućnosti da snosi troškove vezane za nadgledanje izbornih aktivnosti akreditiranih posmatrača.

SARADNJA SA KOMISIJOM ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE U BiH

Ova saradnja podržumijeva i saradnju i učešće u radu Komisije za izbjeglice i raseljenica lica BiH preko legitimnog predstavnika Unije u svojstvu posmatrača koji je redovno i aktivno prisustvovao svim sastancima Komisije.

U 2010. godini učestvovali smo u radu 5 sjednica državne Komisije za izbjeglice i raseljena osobe u BiH. Kroz učešće u radu svih sjednica Komisije naš predstavnik je redovno ukazivao na problem nenamjenskog trošenja novca o čemu smo sačinili detaljnu Analizu o radu pomenute Komisije u 2009 godini i predočili je svim članovima Komisije. Poslednja sjednica Komisije/Povjerenstva u 2010. godini, ukupno **22-ga sjednica Komisije** po redu, održana je 6 decembra uz prisustvo i našeg predstavnika.

U cilju aktivnog učešća Unija je redovno dostavljala svoje prijedloge i dopise za rad Komisije. Unija izražava svoje zadovoljstvo i ohrabrenje što su stavovi članova Komisija identični sa stavovima Unije za održivi povratak i integracije u BiH u odabiru prioriteta sredstava usmjerena na pružanje pomoći za podršča koja su u Analizi Unije označena kao prioritetna.

18-ta sjednica Komisije/Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH održana je 26.02.2010. godine: Na sjednici su verifikovane općinske liste za projekat ZPO9, usvojen je izvještaj o radu za 2009.g. i donešen Program rada za 2010. godinu. Ono što je nabitnije usaglašen je Sporazum o udruživanju sredstava za 2010. godinu i donešena Odluka o raspodjeli sredstava za potrebe procesa povratka izbjeglica i raseljenih lica u 2010. godini.. a kako slijedi:

- Za izgradnju individualnih stambenih jedinica 14.200.000,00 KM
- Za elektrifikaciju povr. područja 5.233.000,00 KM
- Za ostale infrastrukturne projekte ,održivi povratak i programe zapošljavanja 18.800.000,00 KM

UKUPNO IZDVOJENA SREDSTVA : 38.233.000,00 KM

Sredstva za zajedničke projekte osiguralo je :

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH 3.235.000,00KM
- Fond za povratak 35.000.000,00 KM

19-ta sjednica Komisije održana je 12.04.2010. godine na kojoj je donešena Odluka o raspoređivanju sredstava za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica po područjima povratka za 83 općine/opštine u BiH i Distrikt Brčko. Ukupna suma izdvojenih sredstava za te namjene je 14.200.000,00 KM, što daje pretpostavku izgradnje nešto manje od 600 stambenih jedinica ukoliko se poštuje kriterij o minimalnom korištenju stambenog prostora.

20-ta sjednica održana je 15.06.2010. godine i na dnevnom redu su bila uglavnom operativna pitanja i usaglašavanje dodjele sredstava za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica za 38 općina u FBiH i 45 opština u RS-u.

Od 05.07.2010. godine kada je održana **21. sjednica državne Komisije**, na kojoj su raspoređena sredstva za održivi povratak, do kraja novembra nije zakazano ni jedno zasijedanje. Imenovani predstavnik u ovom tijelu ispred Unije nekoliko puta se u Sekretarijatu informisao o razlozima neodržavanja zasijedanja i niti jednom nije dobio validan odgovor. Zabrinjava takva indolentnost i ostavlja jasnu poruku da problemi raseljenih lica i povratnika mogu čekati neka buduća vremena, ili izbor onih političara koji će se istinski zalagati za rješavanje uveliko nagomilanih problema u procesu povratka.

22. sjednica Komisije za izbjeglice i raseljena lica BiH, kao što je rečeno, održana je 06.12.2010. godine. Na istoj je usvojen Informaciju o rasporedu sredstava za potrebe izbjeglica, raseljenih lica i povratnika za period 2008-2010..

Udruživanjem budžetskih sredstava za potrebe izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, u periodu od 2008 – 2010. godine osigurano je više od 150 miliona KM, od kojih se 72% odnosi na budžetska izdvajanja institucija BiH putem Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Fonda za povratak BiH, po 13% osigurali su entiteti iz svojih budžeta, a 2% za ove namjene udružila je Vlada Brčko distrikta BiH.

Osigurana sredstva raspoređena su za implementaciju zajedničkih projekata u BiH, od čega oko 80 miliona KM ili 53% na području Federacije BiH, oko 67 miliona KM ili 44% na području Republike Srpske, a oko 4,5 miliona ili 3% na području Brčko distrikta BiH.

Ovim zajedničkim projektima obuhvaćeno je više od 100 općina od kojih je više od 60 iz Federacije BiH, više od 50 iz Republike Srpske, te Brčko distrikt BiH.

SARADNJA SA MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

Jedna od najvažnijih segmenata u radu Unije je i njena saradnja sa Međunarodnim organizacijama i institucijama (EU, OSCE, USAID, UNHCR, SDC, Ambasade i dr.) koji djeluju na teritoriji BiH. Ovi sastanci su uglavnom održavani u cilju rješavanja problema izbjeglica, raseljenih lica i povratnika, a manjim dijelom su bili sastanci donatorskog karaktera.

Poseban naglasak je na održavanju sastanaka i okruglih stolova s ciljem promocije i povlačenja sredstava iz IPA predpristupnih fondova EU. Predsjedsjednica Unije za održivi povratak i integracije u BiH je u direktnom obraćanju u Delegaciji Evropske Unije na konsultativnom sastanku nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva podnijela Izvještaj o napretku u segmentu izbjeglice i raseljena lica za 2010.godinu.

Unija se također obraćala i Ambasadama u BiH s ciljem da im skrene pažnju na stanje procesa povratka u BiH kao i moguće usmjeravanje njihovih donatorskih sredstava na potrebe povratničke populacije.

Na pojedinačnom sastanku sa UNHCR-om govorilo se o nemamjenskom trošenju sredstava od strane nadležnih institucija.

Organizirali smo pojedinačne sastanke sa međunarodnim organizacijama i nakon toga je uslijedio zajednički sastanak dana 15.10.2010. godine u prostorijama UNHCR –a na kojem smo došli do slijedećih zaključaka:

- Zajednički je osuđeno nemamjensko trošenje novca od strane Komisije za izbjeglice i raseljena lica BIH .Također je izkazana zabrinutost da se novac predviđen za održivi povratak rasporeduje po nacionalno ključu.
- Prava izbjeglica,raseljenih lica i povratnika zagarantovana Dejtonskim mirovnim sporazumom nisu ispoštovana i krše se svakodnevno. U praksi je prisutna diskriminacija, segregacija i drugi oblici negativnosti. Također, ne postoje mehanizmi da se sprovedu Ustavne zagarantovane slobode i prava
- Unija je održavanjem ovih zajedničkih sastanka probudila međunarodne organizacije da ponovo djeluju u skladu sa svojim mandatom kako bi se uspostavili adekvatni mehanizmi da se sprovedu Ustavom zagarantovana prava i slobode izbjeglica, raseljenih lica i povratnika.

SARADNJA SA POLITIČIM PARTIJAMA

U okviru svojih aktivnosti Unija je i u ovoj izbornoj godini kontaktirala i sastajala sa predstavnicima političkih stranaka. Još 2006 godine Unija je podpisala Platformu povratnika, izbjeglica i raseljenih lica (IRL Platformu) sa 23 političke stranke od kojih se za izbore 2010. prijavilo njih 19.

Da bi se upoznali sa predizbornim programima političkih partija Unija je uradila Analizu istih i usporedila ih sa zahtjevima izbjeglica, povratnika i raseljenih lica. U postizbornom periodu Unija je organizovala pojedinačne sastanke sa predstavnicima vodećih političkih partija i sa njima razgovarala o perspektivama i budućnosti procesa povratka.

HDZ BiH	Na sastanku Unije za održivi povratak i integracije u BiH i HDZ BiH istaknuta je potreba višeg stupnja komunikacije između nevladinog sektora i parlamentarnih političkih stranaka s ciljem osiguranja jednakog pristupa cijelovitoj implementaciji Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma U predstojećem razdoblju u implementaciji Aneksa VII treba imati projektni pristup koji će se razraditi na lokalnim zajednicama, a država i entiteti osigurati finansijska sredstva. Istaknuta je i potreba ravnomjerne raspodjele finansijskih sredstava namijenjenih za potrebe izbjeglih i raseljenih osoba što podrazumijeva ravnomjernu regionalnu i nacionalnu zastupljenost. Kao prioritetna zadaća, istaknuta je potreba nadogradnje postojećeg sustava, harmoniziranje propisa sukladno revidiranoj Strategiji implementacije Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.
Radom za boljitek	U Stranci Radom za boljitek saglasani su sa našim ocjenama o poražavajućim rezultatima povratka u predhodne četiri godine i dali su svoju viziju za rješavanje ovih problema u narednom periodu. Istakli su mogućnosti promjene dosadašnjeg metoda korištenog u proteklih 15 godina. Za mandat 2010-2014. godina akcenat stavlja na stvaranje ambijenta za otvaranje novih radnih mesta, rasterećenja plaćanja doprinosa na rad, poticanje poljoprivrede i oporezivanje luksuza. Principi rada i življjenja od sopstvenog rada su osnov i na tome ova stranka želi graditi strategiju za pomoć

	povratnicima, izbjeglim i raseljenim licima.
Socijalističa partija	Predstavnici Unije za održivi povratak i Integracije u BiH posjetili su Banja Luku i razgovarali na odvojenim sastancima sa predstavnicima političkih partija i to sa predstavnicima Socijalističke Partije RS, predstavnicima Partije Demokratskog Progresa kao i predstavnicima Srpske Demokratske Stranke. SP RS je predstavljao gospodin Slobodan Protić generalni sekretar stranke. Stranka je zadovoljna sa izbornim rezultatima nakon Opštih izbora 2010. Ova partija je u svom programu direktno pomogla izbjeglicama. Još od 1996.godine ova stranka u kampanji poziva da se ljudi vrate i zaštite svoju imovinu. Međutim, politika je uvek išla na štetu SP-e jer su oni na realan način sagledali problem. Prestavnici Unije za održivi povratak i integracije u BiH su upoznali prestavnike SP RS sa urađenom Analizom i njenim rezultatima i ponovo se posjetili da je i ova stranka podpisala Platformu izbjeglica, raseljenih lica i povratnika. Također se razgovaralo o nenamjenskom trošenju srdstava za održivi povratak i problemu održivog povratka. Naglašen je problem sa imovinskim pitanjima. SP u svojoj partiji ima tijelo koje će se baviti problemima izbjeglica i raseljenih lica. Naše domaćine upoznali smo sa ulogom Unije u opštinskim komisijama. Rad Unije je otežan zbog problema ljudi koji nisu nigdje evidentirani i kako njima obezbijediti smještaj. Što se tiče povratka bošnjaci i hrvati su uspjeli vratiti svoju imovinu, ali su raseljeni i žive u inostranstvu. Konstatirali smo da je važno harmoniziranju odnosa i zakona na nivou BiH.
SDS	Na sastanku Unije sa Srpskom Demokratskom Strankom razgovarali smo sa gospodinom Dragom Ćuzulan, generalnim sekretarom stranke. Razgovaralo se o održivom povratku, revidiranoj strategiji povrata i Platformi izbjeglica, raseljenih lica i povratnika. Ragovaralo se o povratku srba u Mostar kao dugoročnom cilju. U RS još ima kolekivnih centara što i dalje predstavlja problem
PDP	Na sastanku sa PDP-om razgovarali smo sa Zoranom Đerićem.

	Prestavnici Unije su upoznali stranku sa rezultatima Analize, Platformom izbjeglica, raseljenih lica i povratnika, problemima ove najugroženije populacije i njenog zbrinjavanja. Ključno pitanje je pitanje ekonomije, ekonomske održivosti povrata. PDP će tražiti da se na nivou RS odrede veća sredstva za održivi povratak i obezbjeđivanju većih sredstava za infrastrukturu. Najvažinje je zadržati ljudi koji su se vratili, obezbijediti im socijalnu i ekonomsku održivost. Prestavnici ove stranke dati će punu podršku realizaciji ovih pitanja u Parlamentarnoj Skupštini BiH. Od strane Unije je predloženo da PDP u Vladi RS predloži budžet za srbe povratnike u Grad Mostar.
SDA	Unija za održivi povratak i integracije u BiH organizirala je 20.12.2010.g. sastanak sa savjetnikom Bakira Izetbegovića, gospodinom Edinom Ramićem. <i>Centralna tema sastanka je bila da se skrene pažnja na nenamjensko trošenje novca Komisija za odabir korisnika pomoći</i> • Unija je pokušala da svoje članice NVO uključi u rad Komisije u svim državnim institucijama • Napravljena je korekcija 81 lokalne zajednice – 81 čovjek je prihvaćen • Eniteti su preuzeли odgovornost u procesu povratka Od kada postoji Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice process povratka je umnogome usporen (problem je u pojedinim službenicima koji ne rade adekvatno svoj posao). Glavni prioriteti treba da budu usmjereni ka omogućavanju povratnicima da sami sebi kreiraju radna mjesta, potrebno je ljudi ekonomski ojačati (Stolac, Čapljina, Istočna Bosna). Svi povratnici imaju iste probleme: i Srbi, i Bošnjaci, i Hrvati; potrebno je da se uspostave adekvatni mehanizmi kako bi se ispravile greške iz prošlosti. Treba nastojati naći što više donatora i organizovano riješiti problem vezane za povratak Skrenuta je pažnja da Predsjedništvo treba dobor da pregleda izvještaj Komisije/Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH, kako ne bi bilo nekih neregularnosti

	Postoji velika spremnost Izetbegovićevog kabineta da se pomogne u procesu povratka
Stranka penzionera/umirovljenika BiH	Također smo održali sastanak sa Strankom penzionera-umirovljenika BiH i njihovim generalnim sekretarom stranke gospođom Zdenkom Alajbegović. Na sastanku su prezentirani rezultati izvještaja Analize o ostvarenju rezultata Platforma 2006-2010 god. kao i o načinima prevazilaženja teške situacije u oblasti povratka i odnosu budućih izabralih vlasti prema ovom pitanju. Poseban naglasak dat je na izgubljeno vrijeme i neostvarena obećanja prema ciljnoj populaciji u protekle 4 mandatne godine. Zdenka Alajbegović: naglasila je da su u stranci veoma iznenađeni postignutim rezultatima u njegativnom smislu i da ni na jednom nivou vlasti nisu mogli dobiti ni jedan mandat. Iz tog razloga na kantonalmom nivou pokušat će koalirati sa stranakama: SDU, obzirom da je jedini prošao izborni prag na ovom nivou vlasti, koaliciji će se pridružiti Ekološka stranka i LDS-Liberalno demokratska stranka. U FBiH je oko 350.000 penzionera i loši rezultati po oву stranku su iz razloga što su jače pozicione stranke kupovale svaki glas pa i penzionerski. Inače od ovog broja, veliki procenat pripada kategoriji izbjeglih i raseljenih lica i povratnika. Iz Unije su prihvatili ovakvo obrazloženje i uputili molbu da ova stranka putem svojih predstavnika na lokalnom nivou pokuša objasniti težak položaj raseljenih lica i povratnika i da budu uporni u traženju načina prevazilaženja i rješavanja povratničkih problema.
SDP	Na sastanku predstavnika Unije sa SDP-om opšta je ocjena da prethodne vlasti nisu ispunile svoje preuzete obaveze, te da je u proteklom mandatu učinjeno veoma malo na rješavanju pitanja raseljenih lica i povratnika. Iznesen je podatak da je umjesto obećane izgradnje 40.000 stambenih jedinica obnovljeno tek 3.700, a za održivi povratak, iako su izdvajana sredstva, nisu utrošena za segment zapošljavanja i ekonomski opstojnosti povratničke populacije. Ni jedna od devet odredbi Platforme nije provedena,tako da u narednom periodu novoizabrane Vlasti na

	nivou Entiteta i Države očekuju ozbiljni problemi ne samo u segmentu rekonstrukcije, nego i u segmentima usaglašavanja zakonske regulative na nivou Države (zdravstvo, školstvo, socijalna skrb, izmjena izbornog Zakona za dijasporu). Predstavnici SDP-a BiH su naglasili da su u koaliciji sa strankom SDA, Narodnom strankom Radom za boljšak i HSP BiH usaglasili Platformu u kojoj se jedan segment odnosi na radeljena lica i povratnike i da će u narednom mandatnom periodu uložiti napore da se poduzmu mјere kako bi problemi procesa povratka bili konačno stavljeni na mjesto koje im po prioritetima pripada. Data je puna podrška radu Unije za održivi povratak i integracije u BiH.
SBB	Delegacija Unije se također sastala sa predstvincima SBB BiH . Ovom prilikom delegaciji SBB-a BiH predstavljen je istraživački projekat „Monitoring održivog povratka u BiH“. Također je istaknut interes SBB-a BiH da se u saradnji sa nevladinim sektorom traže najbolja rješenja za izlazak zemlje iz krize. U konkretnom slučaju, istaknuta je spremnost da se izrazi podrška kada je riječ o Strategiji za implementaciju Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma. Dogovoreno je da učesnici razgovora u kontinuitetu razmjenjuju međusobne informacije.
HDZ 1990	Predsjednica Unije za održivi povratak i integracije u BiH gđa. Mirhunisa Zukić posjetila je HDZ1990 u Mostaru. Tom prigodom održan je sastanak sa gosp. Josipom Merdžom, glavnim tajnikom i gosp. Ivicom Drmaćem, tehničkim tajnikom stranke. Pitanja održivog povratka i realiziranje strategije usvojene u Parlamentu BiH bili su glavne teme ovog sastanka. Gđa. Zukić je prezentirala podatke koji se odnose na položaj i povratničke populacije u BiH i istaknula značaj realiziranja projekata koji imaju za cilj ekonomsku održivost povratka. Gosp. Merdžo je naglasio kako pitanje povratka ima veliki značaj za HDZ1990, te je toj temi posvećeno i jedno čitavo poglavje programske deklaracije stranke.

SARADNJA SA OSTALIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA

Unija je i u ovoj godini svakodnevno zaprimala molbe povratnika i raseljenih lica, u kojima isti iznose svoje probleme i potrebe. Unija se maksimalno trudila da udovolji ovim zahtjevima i molbama i u skladu sa svojim mogućnostima lobira kod nadležnih institucija da se riješe pojedinačni slučajevi.

Unija za održivi povratak i integracije u BiH je članica Ekonomsko-Socijalnog Savjeta, Odjela za NVO sa specijalnim statusom UN-a u Njujorku. Djeliće kao aktivna članica i već 10 godina redovno dostavlja svoje četverogodišnje izvještaje (2001-2004, 2005-2009).

Na zahtjev pomenutog Saveza UN-a, Unija je napravila izvješaj o radu 2005-2009. koji je proslijeđen Odjelu za Ekonomsko-Socijalne odnose, Uredu za kordinaciju i podršku ECOSOC.

Na sjednici održanoj 19.07.2010.godine od izvještaj je u potpunosti usvojen sto je potvrđeno iz Njujorka. Za našu organizaciju, kao i za samu državu BiH ovo predstavlja pozitivan korak zaštite izbjeglica, raseljenih lica, povratnika i njihovih ljudskih prava- pravo na imovinu, pravo na povratak u svoje prijeratne domove, prava na eliminisanje etničke dikriminacije u područjima povratka itd.

Na međunarodnom planu Unija zagovara provođenje inicijative i daje potporu međunarodno dogovorenim razvojnim ciljevima, posebno razvoju Milenijskih ciljeva koji danas čine temelj globalnog dnevnog reda za 21. vijek.

Kako je Unija u 2009 godini postala i član međunarodne mreže nevladinih organizacija – ECAS – European Citizen Action Service i u toku 2010 je nastavljena saradnja u vidu razmjene informacija i ideja. Ova međunarodna mreža omogućava da se glas nevladinih organizacija građana čuje u EU i to zahvaljujući primjeni savjeta kako lobirati, kako vršiti fundraising te kako braniti Evropska građanska prava.

Unija kao dugogodišnja članica CONGO-a (Konferencija nevladinih organizacija registrovan u Ženevi) blagovemeno i po potrebi razmjenjuje informacije unutar ove međunarodne mreže nevladinih organizacija.

Unija kao **članica mreže nevladinih organizacija „BH NVO Vijeće“ te član Izvršnog odbora** pomenute mreže, prisustvovao je jednomjesečnim sastancima članova NVO Vijeća (ukupno 10 redovnih sastanaka članova i 12 sastanaka članova Izvršnog odbora) Naša uloga i aktivnosti unutar ove mreže ogledaju se :

- u razmjeni informacija o našim aktivnostima i koordinacije po potrebi;
- Promovisanja najbolje prakse, transparentnosti i odgovornosti u NVO sektoru, zajedno sa glavnim akterima sektora;
- Zastupanja NVO sektora u odnosima sa vladinim i međuvladinim tijelima i agencijama koje djeluju na tlu BiH;
- Zajedničkog zastupanja NVO sektora, na lokalnom, entitetskom, nacionalnom i međunarodnom nivou i posvećivanja drugim pitanjima od zajedničkog interesa

UNIJA JE PROVODILA AKTIVNOSTI KROZ PROJEKTE:

„UKLJUČIVANJE CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJE DIJALOGA I MEĐUSOBNOG POŠTIVANJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI“

CILJ projekta:

- *Iniciranje saradnje između povratnika i domicilnog stanovništva za dobrobit lokalnih zajednica u tri bosanskohercegovačke opštine/općine*
- *Ohrabrvanje procesa povratka putem promocije najboljih primjera uspješnog međuetničkog dijaloga*
- *Javno zagovaranje za podršku procesa povratka putem građanskog aktivizma*

Geografska pokrivenost: opštine Doboј, Modriča i Odžak.

Trajanje projekta: Dec.2008.—Maj.2010g.

Projekat finansijski podržan od strane Europske unije

REALIZACIJA

Kako je ovaj projekat priveden svome kraju sa završetkom mjeseca maja 2010.g. Unija je poslala završni narativni i finansijski izvještaj EU. U ovoj godini uspješno je završena i treća faza koja je podrazumijevala promotivnu kampanju sa jasnom porukom i dobro pripremljenom medijskom pokrivenošću.

Promotivna kampanja - informisanje javnosti o reakcijama relevantnih institucija što uključuje:

- Poređenje mjera poduzetih od strane opštinskih vlasti sa onima koje su preporučene u Akcionom Planu.
- Širenje informacija prema bosansko-hercegovačkoj javnosti o ispunjenju zahtjeva građana,
- Organiziranje debatnih radio i TV emisija sa predstavnicima lokalnih vlasti kao gostima;
- Javno kritikovanje pojedinaca/političara koji bilo kako opstruiraju napredovanje projekta;
- Lobiranje kod viših nivoa vlasti (državnih i entitetskih) za efikasnije uključivanje lokalnih vlasti u rješavanje problema povratka .

Paralelno sa navedenim aktivnostima, odvijao se dio promotivne kampanje koji podrazumijeva prezentaciju pozitivnih primjera povratka - uspješnih priča koje će putem TV medijskih kuća biti

prikazane široj javnosti BiH. Snimljena je dokumentarna reportaža pod nazivom „I OVO JE POVRATAK“, donator-Europska Komisija odobrila je emitovanje reportaže.

„MONITORING ODRŽIVOG POVRATKA“

CILJ projekta :

- *Doprinijeti da se osiguraju elementarni preduslovi za održiv povratak pri tome poštujući principe transparentnosti i jednakosti u procesu određivanja prioritetnih korisnika programa pomoći u održivom povratku.*

Geografska pokrivenost: teritorij Bosne i Hercegovine

Trajanje projekta: Februar.2008.—Decembar.2010g.

- *Projekat finansijski podržan od strane Švicarskog ureda za saradnju u BiH - SDC i sufinansiranog od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.*

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

REALIZACIJA

Kako se ovaj projekt završava sa 2010 godinom u nastavku iznosimo konačne kvantitativne pokazatelje iz dosadašnje realizacije projektnih aktivnosti:

- Monitori sa predstavnicima udruženja članica Unije i predstavnicima lokalnih vlasti i mjesnih zajednica **obišli 1.301 mjesnu zajednicu, od čega 1049 povratničku i 190 naseljenih mjesta**
- Dostavljeno i obrađeno **278 izvještaja sa terena (uključujući 208 izvještaja općinskih Komisija i 70 izvještaja monitoring timova tokom 2009.g i 142 izvještaja u 2010. godini ukupno 420)**
- Napravljeni **9 analiza stanja povratka**
- Izrađen **adresar mjesnih zajednica** u BiH u kojem je **2144** lokacije,kontakt osobe i kontakt telefoni.
- Održano **39 sastanaka sa predstavnicima BH opština/općina u 2009. godini i 30 sastanaka do 31.10.2010. godine.** (Dio naših sastanaka u lokalnim zajednicama odnosio se i na pružanje informacija o programima zapošljavanja Zavoda za zapošljavanje RS-a i FZZZ namijenjenih povratničkoj populaciji; Na takav način zaposleno je: u FBiH 344 osobe

kod 54 poslodavca i samozapošljavanje je obezbijedeno za 93 osobe te u RS-u zaposleno je 250 povratnika.

- Ostvarena veoma dobra saradnja sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH ,posebno u segmentu razmjene podataka,stalnih sastanaka,razmjene iskustava i sa njihove strane djelimična finansijske podrška kao potpora radu Unije
- U Komisiji za raseljene osobe BiH pružena nam je mogućnost da pratimo tok rada ovog tijela,te da blagovremeno reagujemo u slučaju nepravilnosti i predlažemo prioritete kako u raspodjeli sredstava za rekonstrukciju,tako i za održivi povratak
- Lobirali smo kod Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH da se usvoji budžet za povratak u iznosu od 39 miliona KM za 2010. godinu
  - Lobirali smo za dodjelu sredstava općini Donji Vakuf za rekonstrukciju stambenih objekata u visini od 70 hiljada i za populaciju Roma 106 hiljada,za , Grad Mostar 11 miliona za obnovu 23 stambene zgrade i za oćinu Ključ za pomoć Romima 400 hiljada KM
- Delegacija Unije obišla je raseljena lica smještena u Kolektivnom centru Višća, Zenica i od nadležnih organa općine zatražila trajnije rješenje za ove porodice i uslovniji smještaj. 14.10.2009. godine prilikom donošenja odluke o zatvaranju ponovno smo posjetili centar.Zbog nepoštivanja donesenih Odluka predstavnici Unije još jednom su posjetili odgovorne vlasti na njihovu obavezu.
  - Posređovali smo u pružanju humanitarne pomoći za 35 porodica smještenih u kolektivnom centru Podromanija Sokolac.
- Lobirali smo izdvajanje sredstava za rješavanje inrastruktturnih problema u lokalnim zajednicama: Odžak-izmještanje otpada i izgradnja dijela puta u povratničkom naselju ; Modriča- izgradnja trotoara i kanalizacije za dvije mjesne zajednice; Doboј obnova igrališta i zgrade mjesne zajednice;
- **Zajednički sastanci sa članicama Unije u cilju efikasnijeg provođenja monitoringa – ukupno 27**
- Poslat 157 dopisa prema opštinama, Službama i Mjesnim zajednicama (i dobijeno 152 odgovora)
- Održano 8 sastanaka sa predstavnicima viših nivoa vlasti
- **Učestvovali u radu 8 sjednice** državne Komisije za izbjeglice i raseljena osobe u BiH (Kroz učešće u radu svih 8 sjednica Komisije naš predstavnik je redovno ukazivao na problem nenamjenskog trošenja novca o čemu smo sačinili detaljnu Analizu o radu pomenute Komisije u 2009 godini i predočili je svim članovima Komisije., Takođe smo putem sredstava javnog informisanja o navedenom problemu obaviještavali šиру javnost zbog čega smo od strane predsjednika Komisije dobijali negativne reakcije.Proslijeđena su pisama UNHCR-u ,OHR-u ,Američkoj ambasadi i OSCE.-u kao reakcija na nenamjensko trošenje izdvojenih sredstava od strane Državne Komisije.
- **Održan zajednički sastanak predstavnika udruženja- članica Unije sa predstavnicima OSCE-a , USAID-a iUNHCR-a**

- *U prostorijama Unije 03.11., 2010. godine održan zajednički sastanak sa predstavnicima Američke ambasade*
- ***Prisustvo na 3 sjednice*** Parlamentarne skupštine BH
- ***Poslato 94 dopisa višim nivoima vlasti*** (Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Federalnom ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica, poslanicima Parlamentarne Skupštine BiH, Komisiji za ljudska prava, Ustavno-pravnoj komisiji, Vladi Distrikta Brčko, članovima Komisije za ljudska prava i izbjeglice BiH)
- Izdato ***15 saopštenja za sredstva informisanja***
- Održano ***12 press konferencija***
- ***Objavljena 271 informacija***
- ***Snimljena dokumentarna reportaža „Kuća na kraju puta“*** u koprodukciji kuće „BLICKO“ iz Tuzle i kuće „PRIMP“ iz Brčkog i film „I OVO JE POVRATAK“
- ***U saradnji sa TV Liberti snimljena priča o djevojčici Azemini Sulejmanovic***

„ANALIZA REALIZOVANIH ZAHTJEVA PLATFORME POVRATNIKA, IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U PERIODU 2006-2010,,

Cilj projekta: Jačanje kapaciteta nevladinog sektora da što efikasnije zastupa usvajanje reformi koje će poboljšati kvalitet života građana, a posebno povratnika, izbjeglica i raseljenih lica u BiH.

Geografska pokrivenost: cijela BiH

Trajanje projekta: juni 2010. – januar 2011.g.

Finansijski podržano od stane: Centri Civilnih Inicijativa

REALIZACIJA

U okviru projekta „Analiza realizovanih zahtjeva Platforme povratnika, izbjeglica i raseljenih lica u periodu 2006 – 2010“ kojeg implementira Unija za održivi povratak i integracije u BiH, uz podršku Centra Civilnih Inicijativa, objavila je cjeloviti izvještaj “Analiza Ankete o ostvarenim rezultatima Platforme izbjeglica, raseljenih lica i povratnika 2006 – 2010.“

Nakon uspostavljene komunikacije sa predstavnicima Mjesnih Zajednica, provedeno je anketiranje među 300 MZ. Kada su u pitanju opštine, izvršeno je istraživanje u 75 opština putem Upitnika. Povratna informacija (popunjeni Upitnici) je dobijena od strane 23 opštine.

Održavanje javnih skupova je periodu od 22.09. – 30.09. 2010. godine na kojem su predstavnici UZOPI u BiH i podsjetili 29 općina odnosno 107 MZ u BiH. Na skupovima je predstavljena Analiza Platforme izbjeglica, raseljenih lica i povratnika 2006 – 2010 koju su potpisale 23, uglavnom, vladajuće političke. Također su pozvani povratnici i raseljena lica da izađu na opće Izbole 2010. Općine su birane po broju povratnika.

U nastavku dajemo rezime rezultata na području Bosne i Hercegovine u sklopu izvještaja “Analiza Platforme izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika 2006 – 2010”:

- 43.000 neobnovljenih stambenih jedinica (koliko je apliciralo), a ukupno je neobnovljeno 145.000 stambenih jedinica
- 7.000 lica živi u kolektivnim centrima
- 2.700 lica je još bez električne energije
- 0,8%-1% zaposlenih povratnika
- nepostojanje jedinstvenih zakona na nivou BiH iz zdravstva, obrazovanja, socijalne zaštite,
- zastupljenost korupcije u lokalnim vlastima kod rekonstrukcije stambenih objekata,
- složena i zahtjevna administracija onemogućava povratnicima obnovu stambenih jedinica.

Unija se tokom angažovanja u direktnoj komunikaciji sa širim civilnim društvom suočila sa problemima, ne samo povratnika nego i raseljenih lica:

- Osobe koje su raseljene u svom gradu kojima nisu izgrađeni domovi i žive kao podstanari 15 g. (Mostar);
- Osobe koje su izabrale nova mjesta boravka, a nisu ostvarili prava na povratak ili naknadu štete, i koji su se asimilirali u sredinama u koje su doselili tokom ratnih dejstava (Modriča – izgrađeno naselje u kojem žive lica sa područja 30 općina u BiH);
- Korisnici alternativnog smještaja (Stolac – Vidovo polje, Nevesinje – Gvozd, Gacko – Burak, Trebinje – Đivar).

Da bi dali važnost izlaska na Izbole dogovoreno je i sa lokalnim NVO članicama Unije da se u jednom danu u isto vrijeme u 20 općina iz 30 mjesnih zajednica organiziraju ZAJEDNIČKI SKUPOVI 25.09.2010. godine u 12:00h.

Detaljniji uvid u stanje procesa povratka u obiđenim opština možemo vidjeti u sljedećoj tabeli gdje su prikazane pojedinačni rezultati:

JAVNI SKUPOVI UZOPI U BiH

Foča	22.09.2010. delegacija Unije sa okupljenim povratnicima održala je skup u MZ Paunici, opština Foča. Doneseni su usaglašeni zaključci: • Na području općine Foča nije bila pravedna raspodjela donacija, donacije su dijeljenje po političkoj pripadnosti I posebno porodicama koje nakon obnove stambenog objekta za trajno mjesto življenja biraju Sarajevo • Na pojedinim dijelovima općine, kao što je mjesto Susješno nema ni puta, ni vode niti zaposlenja • Povratnici žive u teškim ekonomski prilikama, jer nije jedino rješenje napraviti kuću a ljudi povratnike ostaviti da se snalaze kako znaju • Nema povratnika mlađe populacije jer ih nema šta zadržati u ovom gradu
Foča Ustikolina	22.09. sa zajedničkog skupa povratnika u sali opštine Foča Ustikolina došlo se do slijedećih zaključaka: • Dodjela donacija za održivi povratak, posebno stočnog fonda, mehanizacije I plastenika vrši se neselektivno, tako da na ovom području od doniranih krava samo četiri postoje danas, a ostale su prodane, jer primaoci donacija I ne žive na ovom području • 60 kuća je Japanska vlada napravila od iverice I montažnog su tipa što nije primjereno za ovo područje, ali su povratnici prisiljeni da u njima žive • Obnova infrastructure, kao preduslov za bolji povratak, ide veoma sporo, a za aplikacije koje podnose povratnici od ministarstava ne dobijaju nikakve odgovore • Većina povratnika uglavnom žive od poljoprivrede I nemali je broj onih koji nikada ništa nisu dobili za održivi povratak, iako u toj kategoriji ima I šestočlanih porodica • I da se sredstva namijenjena održivom povratku pravilno usmjeravaju
Goražde	Sa skupa održanog u Domu Kultire u Goraždu dana 22.09. iznosimo slijedeće zaključke i zahtjeve povratnika:

	• Prvi put da neko nezavisan kao što je Unija progovori o građanskom pravu, pravu na glasnje i izlazak na izbore • Umjesto kuća za stvarne povratnike grade se vikend kuće, a da niko ne sankcionise to • Problem mlađih povratnika je posebno težak, jer nemaju posla, nemaju stipendija za dalje školovanje i napuštaju područje povrta • Raspodjela sredstava na nivou države za pomoć povratku vrši se po nacionalnom ključu i što je najgore dobar procenat se izdvaja za izgradnju vjerskih objekata • Posebno težak položaj je povratnika koji žive na graničnim dijelovima entiteta, gdje im je kuća u jednom entitetu a imanje na drugom, ne znaju kako da ostvare svoje pravo, kome da se obrate i kome ustvari pripadaju
Trnovo RS i FBiH	Dana 22.09.2010. održan je skup u MZ Kijevo općine Trnovo. Zaključke sa ovog skupa navodimo u nastavku: • Područje općine Trnovo po procentu spade u područja sa gotovo stoprocentnim ostvarenjem procesa povratka, međutim još nije riješena obnova infrastructure, asfaltiranje puteva, sistem elektrifikacije, ulične rasvjete, vodosnadbijevanje isli (posebno je izraženo nezadovoljstvo povratnika u selu Grab gdje se žele vratiti i trajno živjeti ali nemaju električnu energiju) • Na području nema nacionalnih previranja ali nema ni uslova za život, posebno među mlađom populacijom • Veoma mali je stepen zaposlenih tako da u MZ Kijevo od 450 lica, samo sekretar je zaposlen • Posebno je izražen problem liječenja povratnika, prijava birou za zapošljavanje, neujedinjeni penzioni fond i sl. • Realnost je da se isključivo vraćaju staračka domaćinstva i da ostaju tu a mlađi stanovnici se iseljavaju u najbliže gradove • Javna rasvjeta je problem područja MZ Kijevo, a vodosnadbijevanje sela Oglavak je goruci problem jer treba isfinansirati 700 – 800 metara vodovoda ali nemaju finansijskih sredstava • Na kraju je rečeno da problemi vode, struje i puta raseljavaju ljudе
	Dana 23.09.2010. održan je skup u MZ Vitovlje, opština Travnik. Zaključci sa ovog skupa su slijedeći: • Potrebno je sistemsko rješavanje svih problema u vezi sa izgradnjom, održavanjem, korištenjem i upravljanjem vodovodom Brunei – Vitovlje (potrebno je da se vodosnadbijevanje potpuno legalizuje kako

Travnik	bi svi imali pristupa) • Neovlašteni radovi na izvorištu Crno Vrelo (Gospino Vrelo) bez znanja mjesne zajednice i njenih građana, jer je to jedini izvor pitke vode za cijeli proktor Gornjih i Donjih Korićana • Još uvijek nisu riješeni imovinsko – pravni odnosi za zemljište na kojem su izgrađeni rezervoari za vodu
Busovača	23.09.2010. održani su Javni skupovi u dvije MZ opštine Busovača . Sa skupa u Podružnici Strane MZ Kaonik došlo se do slijedećih zaključaka: • Problem sa iseljavanjem povratnika mlađe starosne dobi je osnovni problem a uzrokovani relativno malim mogućnostima za zaposlenje i radom "na crno" (na području živi 240 stanovnika ili 70 porodica a samo je 22 osiguranika po osnovu radnog odnosa) • Predstavnici ovih stanovnika u organima vlasti, kako lokalne tako i kantonalne, ne žive na području MZ Kaonik nego u Busovači ili Zenici. Kako mogu predstavljati ove građane i znati koji su njihovi problemi? • Iako je povratak ostvaren u procentu od 100% vlasti na svim nivoima su ih zaboravili nije im dostupna bilo koja vrsta pomoći. • Područje još uvijek ima problem sa vodosnabdijevanjem • Protive se postojanju škola po principu dvije škole pod jednim krovom Drugi skup koji je održan u opštini Busovača održan je za MZ Putiši i Merdani u naselju Kopići. Zaključci su sljedeći: • Povratnici nisu vraćeni na svoja prijeratna radna mjesta niti su našli nova zaposlenja što je u mnogome otežalo njihov život i kompletne porodice žive u veoma teškim materijalnim uslovima • Porodice demobilisanih boraca nemaju nikakve beneficije, djeca nemaju stipendije • Problem je priključak na elektro mrežu koji košta 1.700 KM,a porodice nemaju sredstava • Gotovo svi povratnici i raseljena lica su vlastitim sredstvima gradili svoje objekte, izostala je bilo kakva pomoć od strane resornih ministarstava.
Kladanj	24.09.2010. u sali opštine Kladanj održan je skup sapovratnicima ove opštine: Zaključci: u 6 sela ove regije niko se nije vratio a za povratak je prijavljeno

	preko 80 nosioca domaćinstava u 6 sela. • donacije su jako male tako da je potrebno svakom korisniku dvije do tri takve donacije da bio doveo svoj objekat za uslovno stanovanje • niti jednu kuću do danas nije uradilo Federalno ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica niti ministarstvo Kantona kojem pripadaju. • raseljeni stanovnici iz 14 sela uopšte se nisu prijavili za donacije i sela su zarasla u korov • sredstva za održivi povratak se ne dijele, a od povratnika radi samo jedna osoba. • kuće su uglavnom nedovršene i traži se revizija u koje svrhe su iskorištena donirana sredstva • područja Lovci, Matijevići, Pelemiši i Vučinići imaju prijavljenih osoba za povratak, ali im se prehodno treba obezbijediti elkonapajanje i rekonstruisati put • do sada je obnovljeno na podržu opštine samo 46 kuća od kojih se samo 25 koristi stalno. Prije rata ova opština je imala ukupno 27 sela. • stanovnici koji nisu primili donaciju traže da im se izvrši nadoknada za imovinu, jer bi se tako izbjegla krađa donacija • urađeni objekti veoma su loše obnovljeni i već se urušavaju • teška situacija je u selu Mladovo, koje nema vode. Stanovnici teško žive, a na njihove zahtjeve za pomoć никад niko od nadležnih nikad nije odgovorio.
Živinice	Također 24.09.2010. u Sali opštine Živinice održan je skup sa povratnicim na kojem se došlo do slijedećih zaključaka: • povratnici su socijalno najugrženija kategorija i zahtjevaju da u saradnji sa SGV-om mole prijem kod Američkog ambasadora. • sramotno je da političari 15 godina nakon DMS-a mnogo pričaju i mnogo obećavaju, ništa ne ispune i ništa ne dovedu do kraja. • traži se od donatorskih organizacija da dostave svoje podatke koliko je bilo aplikanta, koliko je ostvareno donacija i koliko je obnovljeno kuća ili infrastrukture. • problemi nezaposlenosti su veliki šteta povratnicima i dovode od ponovnog raseljevanja, posebno mlađih povratnika. Posebno zabrinjava raspodjela sredstava na nivou Tuzlanskog kantona i stiče se utisak da se sredstva daju okolo, da se Živinice zaobilaze kao općina i da je to jedna velika politička igra.
Olovo	24.09.2010. put nas je odveo do MZ Kruševa, opština Olovo. Na skupu koji je održan sa povratnicima ovog područja došli smo do slijedećih zaključaka:

	• Problemi područja: od 172 lica koja žive samo u selu Kruševo ukupno radi 12 ljudi od čega samo 2 žene i 2 mlađe osobe. Predlažu otvaranje pogona trikotaže u kojem bi se moglo zaposliti 15-20 radnika. • Istaknut je problem djece školskog uzrasta koji idu do najbliže škole u Olovu 8-10 kilometara, većina ih pješači, jer cijenu karte od 80 KM roditelji ne mogu platiti iz razloga što nemaju posao. • Isti je slučaj sa stanjem zdravstva jer se liječe u Sarajevu ili Zenici.. • za bavljenja poljoprivredom potrebna je mehanizacija i podsticajna sredstva veća od 100 KM koja im se u ovo vrijeme povremeno daju. • vlasti iz ZE-DO kantona loše se brinu o ljudima povratnicima i nemaju nikakvu saradnju sa njima.
Lukavac	Isti dan, 24.09.2010. u popodnevnim satima došli smo u naselje Panjik, opština Lukavac i u prostorijama MZ održali skupu na kojem smo došli do slijedećih zaključaka: • Prisutni negoduju što se sredstva od strane Komisije za izbjeglice i raseljena lica u BiH u tolikom iznosu usmjeravaju u izgradnju vjerskih objekata, čime se po njima otvara samo po jedno radno mjesto za vjerske službenike. Šta raditi sa ostalim nezaposlenim povratnicima i od čega oni da žive. • U MZ Tumare donacije se dijele prema preporukama i po nekoliko puta se daju istim osobama. Donirani građevinski materijal se prodaje, a 5-6 kuća je napravljeno za ljudе koji ni ne žive tu, a imaju stambene jedinice na drugim opština. Kako da stane u kraj ovakvim malverzacijama. Povratnici traže pomoć. Od koga će je tražiti kad već 6 godina nije održan zbor građana ove Mjesne zajednice.
Mostar	25.09.2010. g. Smo održali skup na otvrenom u Šanitćevoj ulici u Mostaru. Sa skupa izdvajamo slijedeće zaključke: • Da se kod nadležnih institucija Gradske uprave Mostara obezbijedi pravo učešća za predstavnika • raseljenih osoba pri svakom izboru objekata obnove i raspodjele sredstava za obnovu,odnosno pri određivanju prioriteta svih aktivnosti vezanih za obnovu i povratak • Analizom provedene ankete među raseljenim osobama(više od 100 anketiranih iz objekata na kojima su radovi u toku) utvrđeno je da 99% njih nije u mogućnosti ,niti su voljni preuzeti stambene jedinice nedovršene nakon prve faze obnove i traže završetak radova • Iskazano je veliko nezadovoljstvo i ogorčenje prisutnih na skupu dosadašnjom dinamikom obnove i • rekonstrukcije objekata zajedničkog stanovanja u Mostaru,te se u skladu s tim zahtijeva od nadležnih • ažuriranje ovih poslova i završetak radova prve faze na započetim

	objektima • Od institucija na svim nivoima u BiH traži se iznalaženje novih dodatnih sredstava i nastavak radova na • drugoj fazi obnove i to po selektivnim prioritetima u gradskoj zoni • Traži se rješavanje imovinsko pravnih sporova na objektima na kojima postoje ,te ažuriranje projektne • dokumentacije za preostale objekte zajedničkog stanovanja čija obnova se očekuje u narednom periodu
Maglaj	U MZ Bočinja, opštine Maglaj 26.09. sa povratničkom populacijom održan je javni skup na kojem su doneseni slijedeći zaključci: ○ Postoji veliki problem pri samoj rekonstrukciji stambenih objekata jer se nesrazmerno obnavljaju kuće ○ Nezaposlenost je glavni problem jer mladi napuštaju mjesto boravka da bi pronašli egzistenciju na drugim područjima ○ Netransparentnost pri raspodjeli sredstava za održivi povratak (30 –tak porodica nije dobilo nikakva sredstva dok su neki dobijali duplo); postoji oprema za rad u poljoprivredi (plastenici) ali je to sve propalo. ○ Ono što je značajno spomenuti je i to da smo dana 27.07.2010.g.primili zahtjev u prostorije unije na ruke predsjednice od gospođe Panić Nevenke iz Bakotića,Opština Maglaj 74250 koja je podnijela zahtjev(molbu)za rješavanje problema priključka el.energije. ○ Povratnici su morali ponovo plaćati priključak električne energije ○ Potrebna je obnova vodovoda jer voda nije za piće ○ putevi su u veoma lošem stanju ○ Ima povratnika koji žive u tuđim kućama i plaćaju kiriju ○ Povratnici na birou nemaju pravo na liječenje; nemaju izgrađenu ambulantu pa se povratnici liječe u Maglaju ○ Prisutna je i pojava tokom glasanja na izborima a to je da glasaju "mrtvi"

Bosanski Brod	26.09.2010. sa skupa povratnika u MZ Koraće, opština Brod zajedno sa povratnicima u Derventu sošlo se do slijedećih zaključaka: • U Bosanskom Brodu su zaposlena tri Bošnjaka dok nije ni jedan Hrvata iz reda povratnika • Ono što je najporezažavajuće za ovu MZ jeste da omladina nema perspektive pa napuštaju ovo mjesto • Vlasti još nemaju izgrađene programe za održivi povratak • Nacionalna retorika političkih stranaka nikome nije donijela ništa dobro • Problem obrazovanja jeste taj što su pod jednim krovom dvije škole, jer to dijeli učenike po nacionalnom ključu • Netransparentna raspodjela sredstava za povratak i nenamjensko trošenje novca (sredstva predviđena za rekonstrukciju stambenih objekata su iskorišćena za izgradnju religijskih objekata) • Potreban je razvoj poljoprivrede • Nije dovoljno napraviti nekome kuću nego mu je potrebno obezbjediti i održivot • Udruženje građana "Brod" koje se bavi izbjeglim i raseljenim licima nam je podnijela zahtjev(molbu) koji smo zaprimili u naše prostorije sa kojom nas mole da intervenišemo kao unija i pomognemo im oko rješavanja problema oko prostorija, jer su kako kažu, prostorije koje su bile dodijeljene njima, sada pripadaju stranci za BiH, a ove se prostorije se nalaze na adresi ulica Svetog Save b.b. stara osnovna škola.
Doboj	Javni skup održan u MZ Makljenovac 26.09.2010. opštine Doboj doveo je do zaključaka koje slijede: • Povratnici zamjeraju predstavnicima vlasti zato što se ova MZ rijetko posjeće a prva je povratnička u BiH • Potrebna je pomoć pri pokretanju sektora za proizvodnju jer je ova MZ prije rata bila industrijsko područje • Velika je nezaposlenost stanovništva (6 povratnika radi u Doboju) jer je nemogućnost zapošljavanja u RS velika a kada rade u Federaciji odbija im se 50 KM radi toga što su prijavljeni u RS • Potrebna je kompletna obnova infrastrukture • Potrebna je izgradnja bunara jer mještani kupuju vodu iz Doboja • Predstavnici vlasti su raselili stanovništvo ove MZ, jer fali 400 birača (ljudi su rodom iz Makljenovca ali moraju biti prijavljeni u drugim mjestima radi zaposlenja – mirnodopsko etničko čišćenje) • Nije regulisano liječenje

	- Prisutna je diskriminacija povratnika. Devet porodica bošnjačke nacionalnosti tokom ratnih dejstava živjelo u selu Medakovo u srpskim kućama, koje su čuvali za njihove prave vlasnike koji su se vratili nakon rata. Te porodice su se, vratile u Makljenovac, u svoje devastirane kuće i nisu dobili nikakvu pomoć samo zato što su živjeli sa Srbima Na sličnom skupu održanom u MZ Kotorsko došlo se do slijedećih zaključaka: - Potrebna je rekonstrukcija vodovoda koji je izgrađen 1970 godine - povratnici su nezadovoljni radom općinskih organa - Velika je nezaposlenist povratnika - Zemlja koja je pripadala Bošnjacima je podijeljena povratnicima srpske nacionalnosti a isti ti povratnici imaju izgrađene kuće u Bočinji općine Maglaj,, također je promijenjen tok rijeke iz koje se eksploatiše pjesak a dobiven je novac skroz za druge svrhe a stadion za nogomet je usurpiran od strane vlasti RS – a i na njemu je izgrađeno nekoliko objekata koji nisu u funkciji - Netransparentna raspodjela sredstava za održivi povratak i nemamjensko trošenje novca - Povratnici se pitaju da li je Anex VII Deytonskog mirovnog sporazuma uopšte proveden u Republici srpskoj
Bijeljina	dana 27.09. održan je Javni skup u Janji, opština Bijeljina. Navodimo ukratko zaključe sa ovoga skupa: - povratnicima ne treba milostinja, mogu živjeti od svoga rada i posjeduju velika poljoprivredna imanja. - Potrebitno je da im država da veće poticaje za poljoprivredu i odgovarajuću mehanizaciju. - Predlažu organizovani otkup poljoprivrednih proizvoda i formiranje više zamljoradničkih zadruga. Za mlađe povratnika traže veća prava u oblasti zapošljavanja
Zvornik	27.09.2010. Unija je u održala javni skup u MZ Križevići, opština Zvornik na kojem su donešeni slijedeći zaključci: - kategorični su da im ne traga pomoć ali da im treba radno mjesto. Zaposleno je samo 5 ili 6 povratnika što je poražavajuće. - Poslije završene osmogodišnje škole zbog loših materijelnih uslova samo 10% učenika mastavlja daljnje školovanje. Traže kvalitetnije obrazovanje i fiskulturnu salu u sklopu rekonstuisane škole, prostoriju za okupljanje povratnika, omaldinski dom ili slično za okupljanje omadine, te otvaranje redovnih linija za Kalesiju i

	povoljnijih cijena karata kako bi starija lica mogla da odu ljekaru. • Poljoprivredni resursi su veliki, ali nemaju pomoći u mehanizaciji. Tražili su od mikrokreditnih organizacija kreditna stredstva, ali nikad nisu dobili pozitvne odgovore. • Masovno je napuštanje i odlazak omladine sa ovih područja. • Stariji stanovnici žive veoma oskudno i nemaju stredstava čak ni za lijekova. • Imaju izgrađenu ambulantu koja nema vode i nije u funkciji • donacije se dijele „ni po babu ni po stričevima“ • žele promjenu ovakvog stanja. Isti dan je također održan i skup u MZ Kula Grad sa slijedećim zaključcima: • osnovna primjedba je da se za svake izbore izdvajaju velike svote novca koje mogu biti utrošene i u druge namjene, a između ostalih i za povratnike i raseljene osobe. • Najteža situacija je za mlade jer nemaju posao, nemaju mogućnost stvarati porodicu i nemaju mogućnost za dalje školovanje. • Predlažu da moraju biti malo složniji i da se svim političarima snize lična primanja i daju sirotinji. • Podržavaju da se treba izaći na izbore i da se treba pokušati promjeniti postojeće stanje. • Na području ove MZ ima oko 100 povratničke djece školskog i predškolskog uzrasta. Kako bar njima pružiti osnovne uslove za život. • Predlažu da se odgovornosti podijele na dvije strane: odgovornost vlasti i odgovornost građana. Odgovornost Vlasti se odnosi na neispunjena obećanja ovoj populaciji, a odgovornost građana je što ne izlaze u dovoljnom broju na izbore i što ne izaberu prave ljudi. Zato mole sve prisutne, a i sve stanovnike svoje MZ da se što masovnije odazovu na predstojećim izborima. Na području opštine Zvornik ima slučajeva gdje se grade kuće i putevi u mjestima gdje nama povratka a da još preko 3000 stambenih jedinica stoji neobnovljeno. Zamjeraju što vlasti od lokalnog do najvišeg nivoa ne štite njihove interese i što je prisutna diskriminacija prilikom zapošljavanja povratnika.
	27.09.2010. održan je skup sa povratnicima u MZ Ivici u Brčko Distriktu. • Jedinstven je zaključak da se u svim ovim Mjesnim zajednicama održe sastanci na kojima će biti prisutni predstvaniči odjeljena Ministarstva za izbjeglice, sekretari MZ i stanovnici tih Mjesnih zajednica i da se

Brčko	donesu konkretni planovi o potrebama područja i riješavanju tih potreba. Posebno je istaknuto da su povratnici srednje starosne dobi (50 - 60 godine) ugroženi jer nemaju ni posla, ni penzije, ni pomoći
Ključ	Zajednički skup u opštini Ključ održan je 28.09. u MZ Kamičani sa slijedećim zaključcima • Povratnici se nalaze na granici neimaštine • Velika je nezaposlenost povratnika, ljudi uglavnom rade na crno • Korupcija i mito su najprisutnija pojava pri rekonstrukciji stambenih objekata • Potrebna je dodjela donacija za već postojeće projekte (projekat za vodenicu, projekat za zadruge) • Potrebna je pomoć u mehanizaciji • Veliki broj mlađih napušta područje jer nemaju perspective, jer i kada završe fakultet nemaju zaposlenja
Bosanska Krupa	28.09.2010. održan je skup sa povratnicima u MZ Ostružnica , opštine Bosanska Krupa na kojem su donešeni slijedeći zaključci: • Najveći problem jeste udaljenost osnovne škole (4,5 kilometara) a put je makdamski, a prevoz nije obezbjeđen • Također, problem je i nezaposlenost, a i ono koji se zaposle je uglavnom na određeni period • Najviše su ljudi obnovili svojim sredstvima stambene objekte (90%) • Potrebna je pomoć u poljoprivredi • Općinski organi ne žele da pomognu lokalnom stanovništvu u održivom povratku • Selo Mali Badić je potpuno izolirano: nema puta, nema prevoza, nema pomoći za izgradnju
Banja Luka	29.09.2010. MZ Gornji Šeher , Grad Banja Luka, zaključci sa javnog skupa sa povratnicima: • Povratnici su ogorčeni na aktelnu vlast, i ne žele da daju svoj glas onima koji nisu implementirali i realizovali 9 tačaka Platforme za izbjeglice, raseljene osobe i povratnike 2006 - 2010 • Povratnici su u procesu privatizacije bili eliminisani, je rim nije data mogućnost da pokrenu vlastite poslove • Prisutne su opstrukcije kod rekonstrukcije, zapošljavanja, otvaranja firmi od strane povratnika

Prijedor	Zaključci sa skupa održanog 29.09. u MZ Kozarac, opštine Prijedor su slijedeći: • Povratnici u MZ Kozarac su sami sebi obnavljali stambene objekte • Nezaposlenost je najveći problem • Nema perspective za mlade • Netransparentno dijeljenje sredstava i nemajensko trošenje novca • Pojedini povratnici su davali mito da bi im se ukazala bilo kakva pomoć pri dodjeli donacija • Uglavnom se sredstva za rekonstrukciju i infrastrukturu raspoređuju po nacionalnom ključu
Kalesija	30.09.2010. je održan skup sa povratnicima u opštini Kalseija na kojem se došlo do slijedećih zaključaka: • Opšta je ocjena da je povratnik i raseljeno lice u svim područjima BiH manjina sa relativno malo ličnih prava. Povratnici žive u nedovršenim objektima jer su donacije relativno male. Stanovnici žive uglavnom od penzije i veoma slabo su obaviješeni o Javnim pozivima za donacije. Nezaposleni povratnici traže dodjelu mehanizacije kako bi se mogli baviti poljoprivredom jer posjeduju resurse. Put do MZ je veoma oštećen i neobhodna je hitna sanacija. Za taj put je aplicirano kod svih ministarstava ali pomoći nije bili ni od koga. Naveli su da je neobhodno za ovo područje izvršiti kontrolu vode iz bunara jer nije higijenski ispravna. Neobhodno je da jednom mjesечно dođe ljekarar jer tu živi 30 porodica uglavnom starije starosne dobi.
Tuzla	30.09. na skupu u Tuzli konstatirano je slijedeće: • Povratnici se pitaju ko štiti bosance i hercegovce jer Policija štiti samo srbe, hrvate ili bošnjake. Traže da se izvrši revizija koliko je novca za potrebe povratka dobijeno za posljedne 4 godine, kako se on raspoređivao i da li neko treba za to odgovarati. Navode primjere da su povratnici u Tuzlanski kanton dobili sredstva za povratak, ali da je 70% tih sredstava usmjereni za povratnike bišnjake u Zvornik i Vasenicu. Predlažu da se mijenja dio zakonske regulative u smislu da novac mora biti usmjeren onoj kategoriji stanovništva kome je predviđen. • Napominju da su kuće građene kao npr. u Požarnici u kojoj 40 kuća nije uopšte useljeno. • Struktura povratnika po starosnoj dobi je veoma loša jer su se vratili stariji stanovnici i nema povratka omladine. Zapošljavanje je takođe i navode primjer da u 86 škola, 85 je direktora bošnjačke nacionalnosti i samo jedan direktor je hrvat. • Povratnici imaju loše zdravstveno osiguranje, posebno povratnici koji su nezaposleni a srednje su starosne dobi.

„IZGRADNJA DOBROG UPRAVLJANJA OPĆINAMA KROZ GRAĐANSKO UKLJUČENJE CIVILNOG DRUŠTVA“

Cilj projekta: Poboljšanje društvenog položaja povratnika, izbjeglih i raseljenih lica poticanjem građanskog aktivizma i uspostavljanjem mehanizama odgovornosti izabranih vlasti.

Trajanje projekta: novembar 2010. - januar 2011. godine

Finansijski podržano od : OSCE

Unija za održivi povratak i integracije je u saradnji sa OSCE-om sprovedla edukaciju 68 članova opštinskih komisija za odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih objekata.

Cilj ove aktivnosti je pripremiti učesnike za aktivno učešće u radu opštinskih komisija. Nakon edukacije novih članova Opštinskih Komisija, slijedi njihovo imenovanje i učestvovanje u radu opštinskih komisija. Predstavnici udruženja članica Unije će pratiti proces odabira korisnika u svojim opštinama, od faze formiranja članova opštinskih komisija, praćenja rada opštinskih komisija, do odabira krajnjih korisnika. Predsatvnici udruženja članica mreže - članovi Opštinskih Komisija će dostaviti izvještaje o radu Opštinskih Komisija glavnom uredu Unije.

Pozitivni primjeri gdje se primijenilo "Uputstvo o načinu i procedurama odabira korisnika projekata povratka i rekonstrukcije stambenih jedinica"

- Raspodjela se ne može vršiti bez predstavnika Savjeta MZ, jer potrebna je decentralizacija vlasti i spuštanje na nivo MZ (primjer u opštini Čajniče)
- Rad općinske Komisije u Konjicu za odabir koisnika pomoći je pozitivan primjer u smislu da su završili i ZP09 i ZP10. Oni smatraju da se sama općina mora više ažurirati na ovom području.

U nastavku dajemo preporuke za unaprijeđenje rada u općinskim Komsijama:

- Kao prvo, potrebno je da se angažuju članovi monitoring tima od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice koji će svojim radom i izvještajima upoznati Državno ministarstvo ukoliko neka općina ne radi adekvatno svoj posao u smislu neprimjenjivanja "Uputstva o načinu i procedurama odabira korisnika projekata povratka i rekonstrukcije stambenih jedinica". I ukoliko data opština ne poštuje procedure odabira korisnika pomoći, ta opština se ne bi trebala staviti u plan za dodjelu sredstava pomoći pri rekonstrukciji stambenih objekata u narednom periodu.

- Potrebno je razviti bolju saradnju između predstavnika općine i udruženja koji su zastupljeni u Komisijama kako bi se sam process odabira korisnika pomoći ubrzao i kako bi se postigao jedan adekvatniji rad i to u smislu da općina redovno obavještava predstavnike uedruženja o radu
- Rad na terenu je jedan veoma bitan činilac kako bi se poboljšao i harmonizirao process rekonstrukcije stambenih objekata. I za rad na tenu predstavnicima općinskih Komisija općina bi trebala da opbezbjedi materijale naknade u vidu određenih dnevница

OBILJEŽAVANJE 15 GODINA OD PODPISIVANJA DEJTONSKOG MIROVNOG SPORAZUMA

Nakon petnaest godina od potpisivanja dejtonskog mirovnog sporazuma, Unija za održivi povratak i integracije u BiH, održala je radni sastanak sa prestavnicima međunarodnih organizacija i delegacija akreditovanih u BiH, predstavnika državnih i entitetskih institucija, lokalnih zajednica i NVO sektora.

Na sastanku se razgovaralo o implementaciji Anexa VII DMS-a na kojem se došlo do slijedećih zaključaka:

1. Dati u raspravu tekst Zakona o izbjeglicama BiH
2. Zatražiti jedinstven stav međunarodnih organizacija o implementaciji ANEX-a VII DMS , kao i njihovo aktivno učešće kroz mandate koje još imaju u BiH
3. Revidiranu Strategiju za implementaciju ANEX-a VII DMS provesti u svim segmentima na nivou Vijeća ministara , kroz resorna ministarstva kako bi država u potpunosti preuzeila odgovornost
4. Isključiti politički uticaj na implementaciju ANEX-a VII DMS
5. Podržati Program Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH 2010-2014. godina
6. Potrebno je trajno riješiti problem izbjeglica u Regionu
7. Istaknuta je pozitivna praksa saradnje vladinog i nevladinog sektora kroz primjer Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Unije za održivi povratak i integracije u BiH, gdje je uspostavljeno partnerstvo na nivou Države (potpisani Memorandum o saradnji), kao i saradnja sa lokalnim zajednicama (potpisani Memorandumi između Unije za održivi povratak i integracije u BiH i 65 načelnika općina u BiH) . Ovakav oblik

saradnje treba da bude model u daljoj saradnji civilnog društva i institucija vlasti na svim nivoima.

Tokom godine Unija je organizovala i redovne PRESS konferencije kako bi obavijestila javnost o trenutnom stanju povratka, najavi novih projekata i aktivnosti, postignutim rezultatima kao i prestavljanjem urađenih Analiza i izvještaja. Izdvajamo neke od tema press konferencija: Predstavljanje dokumenta: Analiza Ankete o ostvarenju rezultata platform izbjeglica, raseljenih lica i povratnika 2006-2010"; zatim " Finansiranje održivog povratka u BiH"; "Implementacija Anexa VII DMS-a", „Rezultati održivog povratka nakon održanih skupova u 49 općina u Bosni i Hercegovini“ i druge.

Iz istih razloga Unija je također redovito izdavala saopštenja za javnost kao i brojne izjave u medijima predstavnika Unije. Povodom općih izbora 2010.godine Unija je izašla sa slijedećim saopštenjem a koji je pratio i odgovarajući plakat:

Na kraju dodajemo da će se i ubuduće Unija se fokusirati na potrebe rekonstrukcije i zapošljavanja povratnika, privredna pitanja i društvene integracije ove populacije.

Neophodno je istaći jedan fenomen koji se desio u BiH, a vezan je za to da su postignuti rezultati povrata imovine (99,8%), a to je rezultiralo kroz saradnju sa lokalnim vlastima, institucijama u BiH i međunarodnim organizacijama. Na ovaj način je otpočeo proces jačanja civilnog društva u područjima povratka.

 REZIME

Nadamo se da smo ovim godišnjim izvještajem uspjeli približiti sve izazove sa kojima se susrećemo tokom svog rada, odnosno predočiti koliko je uloženo napor i pripremnih radnji u realizaciju svake pojedinačne aktivnosti, kako od strane uposlenika u centralnom uredu UZOPI u BiH, tako i njenih članica i saradnika.

KVANTITATIVNI POKAZATELJI RADA UZOPI U BIH ZA 2010 GODINU

- Uposlenici Unije u saradnji sa predstavnicima udruženja članica Unije, predstavnicima lokalnih vlasti i mjesnih zajednica **obišli su 1.301 mjesnu zajednicu, od čega 1049 povratničku i 190 naseljenih mjesta**
- Tokom godine od saradnika dostavljeno je i obrađeno **124 izvještaja sa terena (uključujući 54 izvještaja općinskih Komisija i 70 izvještaja monitoring timova)**
- Napravljeno **9 analiza o stanju povratka** i prezentirano relevantnim institucijama u BiH i putem medija široj javnosti
- Održano 69 **sastanaka sa predstavnicima BH opština/općina u 2010. godini.** (Dio naših sastanaka u lokalnim zajednicama odnosio se i na pružanje informacija o programima zapošljavanja Zavoda za zapošljavanje RS-a i FZZZ namijenjenih povratničkoj populaciji; Na takav način povratnici su informisani o mogućnostima zaposlenja i uslovima koji su potrebni da ostvare svoje pravo)
- Ostvarena veoma dobra saradnja sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH ,posebno u segmentu razmjene podataka,stalnih sastanaka,razmjene iskustava
- U Komisiji za raseljene osobe BiH pružena nam je mogućnost da pratimo tok rada ovog tijela (tokom 2010 održano je 5 sjednica), te da blagovremeno reagujemo u slučaju nepravilnosti i predlažemo prioritete kako u raspodjeli sredstava za rekonstrukciju,tako i za održivi povratak
- Lobirali smo kod Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH da se usvoji budžet za povratak u iznosu od 39 miliona KM za 2010. godinu

- Lobirali smo za dodjelu sredstava općini Donji Vakuf za rekonstrukciju stambenih objekata u visini od 70 hiljada i za populaciju Roma 106 hiljada, za Grad Mostar 11 miliona za obnovu 23 stambene zgrade i za oćinu Ključ za pomoć Romima 400 hiljada KM
- Delegacija Unije obišla je raseljena lica smještena u Kolektivnom centru Višća, Zenica i od nadležnih organa općine zatražila trajnije rješenje za ove porodice i uslovni smještaj.
- Posređovali smo u pružanju humanitarne pomoći za 35 porodica smještenih u kolektivnom centru Podromanija Sokolac, kao i za sve porodice smještene u kolektivnom centru Hrasnica.
- Lobirali smo izdvajanje sredstava za rješavanje infrastrukturnih problema u lokalnim zajednicama: Odžak-izmještanje otpada i izgradnja dijela puta u povratničkom naselju ; Modriča- izgradnja trotoara i kanalizacije za dvije mjesne zajednice; Doboј obnova igrališta i zgrade mjesne zajednice (urađeni Akcioni planovi za navedena područja proslijeđeni su Komisiji za izbjeglice i raseljene osobe BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH i entitetskim resornim ministarstvima
- Redovno su održavani sastanci sa članicama Unije u cilju efikasnijeg saradnje i upućivane mjesecne informacije o tekućim aktivnostima UZOPI i aktuelnim javnim pozivima donatora
- Upućeno je **157 dopisa prema opštinskim službama i Mjesnim zajednicama** (i dobijeno 152 odgovora)
- Održano **8 sastanaka sa predstavnicima** viših nivoa vlasti
- **Učestvovali u radu 5 sjednica** državne Komisije za izbjeglice i raseljena osobe u BiH (Kroz učešće u radu svih 5 sjednica Komisije naš predstavnik je redovno ukazivao na problem nenamjenskog trošenja novca. Takođe smo putem sredstava javnog informisanja o navedenim problemima obaviještavali širu javnost zbog čega smo od strane članova Komisije dobijali negativne reakcije, a uskraćena nam je finansijska podrška za koju smo uredno aplicirali MLJPI-u i rangirani samo na drgo mjesto.
- Prosljeđena su pisama UNHCR-u , OHR-u , Američkoj ambasadi i OSCE-u kao reakcija na nenamjensko trošenje izdvojenih sredstava od strane Državne Komisije, nakon kojih su održani zajednički sastanci sa predstavnicima **OSCE-a , USAID-a, UNHCR-a i Američke ambasade u BiH.**

- **Prisustvo na 3 sjednice** Parlamentarne skupštine BH
- **Poslato 94 dopisa višim nivoima vlasti** (Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Federalnom ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica , poslanicima Parlamentarne Skupštine BiH, Komisiji za ljudska prava, Ustavno-pravnoj komisiji, Vladi Distrikta Brčko, članovima Komisije za ljudska prava i izbjeglice BiH)
- Izdato **15 saopštenja za sredstva informisanja**
- Održano **12 press konferencija**
- Objavljena **271 informacija**

Svi ovi pozatelji upućuju na zaključak da je u 2010 godini Unija za održivi povratak i integracije u BiH neumorno radila na ostvarivanju svojih zadatih ciljeva i postizanju mjerljivih i konkretnih rezultata kako bi se uslovi života izbjeglica, povratnika i raseljenih lica u BiH poboljšali i doveli na nivo dostojan čovjeka. I buduće aktivnosti predstavljene Planom za 2011 godinu biće usmjerene u istom pravcu.

Upućujemo iskrenu zahvalnost za dobru dosadašnju saradnju svim našim udrženjima i saradnicima i na doprinosu u realizaciji Programa rada Unije!

Prilog 1. SLIKE

Slike sa javnih skupova u organizaciji Unije za održivi povratak i integracije u BiH

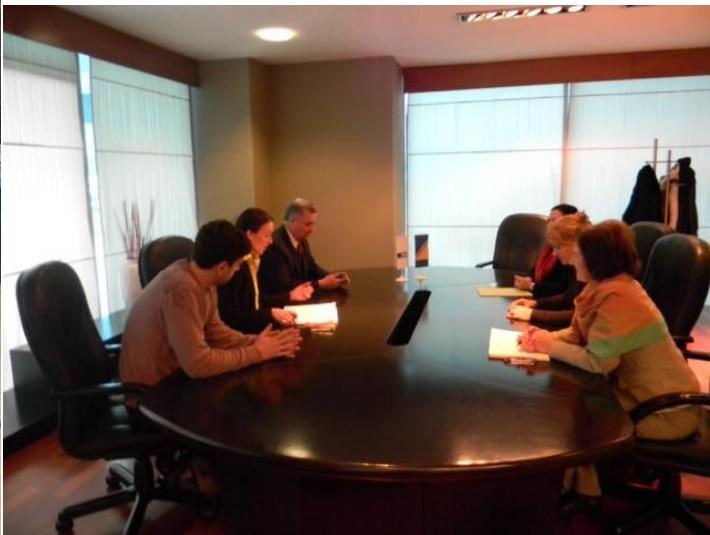
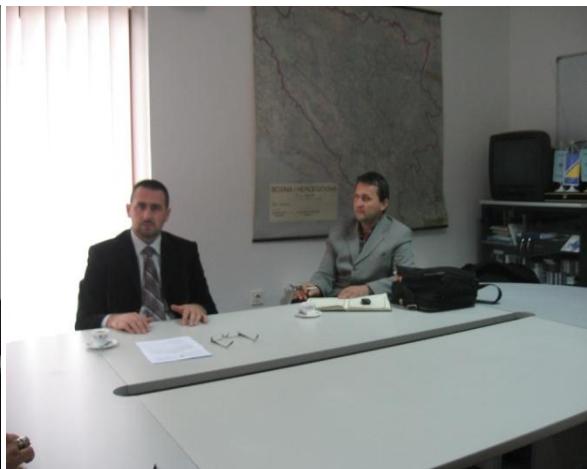
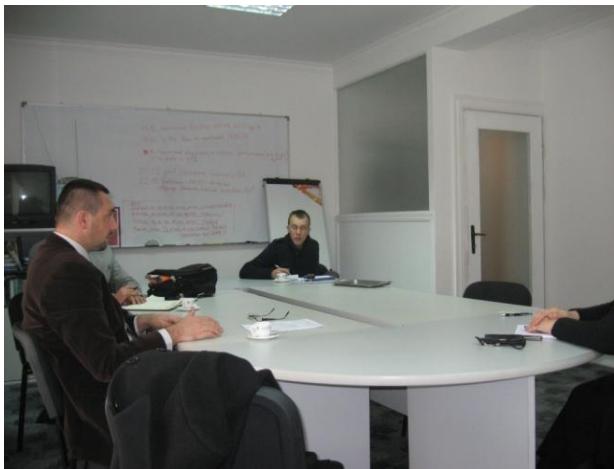
SLIKE SA SASTANAKA U ORGANIZACIJI UNIJE ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH

SLIKE SA SASTANAKA SA POLITIČKIM PARTIJAMA

MENADŽERSKI TIM:

Mirhunisa Zukić, predsjednik
Dijana Softić
Jela Nogo
Mašetić Dženan
Čobo Mirza
Habib Dino

Sve informacije možete dobiti na:

Web site: <http://www.uzopibih.com.ba>

E-mail: uzopi@bih.net.ba

Tel: + 387 33 23 96 04; + 387 33 23 96 05

Fax: +387 33 27 35 81

Adresa: Mihrivode 29
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina